

**STAROSTWO POWIATOWE W KAMIENIU POMORSKIM**

---



**STRATEGIA OŚWIATOWA  
POWIATU KAMIENIŃSKIEGO  
NA LATA 2014 – 2020**

Spis treści

str.

<b>I. Zadania powiatu w zakresie edukacji .....</b>	<b>4</b>
<b>II. Charakterystyka oświaty w powiecie kamieńskim .....</b>	<b>4</b>
<b>III. Baza oświatowa .....</b>	<b>6</b>
1. Struktura placówek oświatowych .....	6
2. Szkolnictwo ponadgimnazjalne .....	9
3. Wyposażenie, inwestycje i remonty placówek oświatowych .....	10
4. Wyposażenie w urządzenia specjalistyczne i zbiory biblioteczne .....	14
5. Zagospodarowanie terenów wokół szkół .....	16
<b>IV. Liczba uczniów i oddziałów .....</b>	<b>16</b>
1. Liczebność oddziałów .....	19
2. Pracownicy oświatowi .....	21
2.1. Kadra pedagogiczna .....	21
2.2 Kadra administracyjno – obsługowa .....	28
<b>V. Prognozy zmian demograficznych i ich wpływ na edukację .....</b>	<b>30</b>
1. Sytuacja demograficzna w powiecie .....	30
2. Ludność .....	32
3. Migracje .....	32
4. Prognozy demograficzne i ich wpływ na sytuację w edukacji .....	32
<b>VI. Wybrane elementy oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych .....</b>	<b>34</b>
1. Kształcenie zawodowe .....	34
1.1. Kierunki kształcenia zawodowego .....	34
2. Szkolnictwo specjalne .....	38
<b>VII. Warunki kształcenia oraz szanse edukacyjne dzieci i młodzieży z terenu powiatu .....</b>	<b>39</b>
1. Poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne .....	39
2. Wyniki egzaminów .....	41
2.1. Egzamin maturalny .....	41
2.2. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe .....	44
2.2.1. Zasadnicze szkoły zawodowe .....	44
2.2.2. Technika .....	44

<b>VIII. Wydatki bieżące szkół i placówek .....</b>	<b>46</b>
<b>IX. Analiza SWOT .....</b>	<b>53</b>
<b>X. Wizja i misja oświaty powiatu kamieńskiego .....</b>	<b>56</b>
1. Wizja .....	56
2. Misja .....	57
<b>XI. Priorytety oświatowe powiatu kamieńskiego na lata 2014 – 2020 .....</b>	<b>57</b>
1. Priorytet I – Podniesienie jakości kształcenia .....	57
1.1 Diagnoza .....	57
1.2 Cele strategiczne i zadania .....	61
2. Priorytet II – Reorganizacja i modernizacja bazy jednostek oświatowych .....	65
2.1. Diagnoza .....	65
2.2. Cele strategiczne i zadania .....	66
3. Priorytet III – Poprawa jakości i efektywności zarządzania .....	67
3.1. Diagnoza .....	67
3.2. Cele strategiczne i zadania .....	69
<b>XII. Finansowanie i monitoring strategii .....</b>	<b>71</b>
1. Wdrażanie strategii .....	71
2. Finansowanie sposobów realizacji zadań i celów szczegółowych strategii .....	72
3. Monitoring realizacji zadań .....	72
 Spis tabel .....	 74

## **I. Zadania powiatu w zakresie edukacji**

Szczegółowe zadania i kompetencje organu prowadzącego szkoły i placówki oświatowe wynikają z ustawy o systemie oświaty. Do zadań organu prowadzącego, zgodnie z art. 5 ust. 7 oraz art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), należą:

1. Zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
2. Wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
3. Zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły lub placówki,
4. Wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych,
5. Nadzór nad działalnością szkół i placówek w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

## **II. Charakterystyka oświaty w powiecie kamieńskim**

Aby omówić zagadnienia oświaty powiatu kamieńskiego w roku 2013, należy uwzględnić zarówno szkolnictwo publiczne, wraz ze szkolnictwem specjalnym, jak i szkolnictwo niepubliczne oraz poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne.

Powiat kamieński jest organem prowadzącym dla szkoły podstawowej specjalnej, gimnazjum specjalnego i trzyletniej ponadgimnazjalnej szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy, wchodzących w skład specjalnego ośrodka szkolno – wychowawczego, szkół ponadgimnazjalnych, poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz placówki zapewniającej naukę i opiekę dzieciom przebywającym poza miejscem stałego miejsca zamieszkania:

➤ **Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim** dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim oraz umiarkowanym. Ośrodek jest placówką dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, które z powodu swojej niesprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania. Głównym zadaniem ośrodka jest przygotowanie wychowanków, w miarę ich możliwości, do samodzielnego udziału w życiu społecznym w integracji ze środowiskiem.

➤ **Szkoły ponadgimnazjalne – zespoły szkół:**

Zespół szkół, będąc jednostką organizacyjną, nie jest w sensie prawnym „szkołą”. Jednostkami systemu oświaty są poszczególne szkoły (placówki) wchodzące w jego skład. Utworzenie zespołu ma uzasadnienie przede wszystkim ekonomiczne, gdyż służy obniżeniu kosztów administrowania szkołami, jak również ma na celu usprawnienie pracy szkół, scentralizowanie zarządzania szkołami, wchodzącymi w jego skład.

**1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim:**

Liceum Ogólnokształcące dla młodzieży,

Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych,

Technikum, w którym młodzież ma możliwość kształcenia w zawodach: technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik hotelarstwa, kucharz, kelner, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik turystyki wiejskiej;

Zasadnicza Szkoła Zawodowa, w której młodzież uczy się w zawodach: kucharz małej gastronomii, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, monter izolacji budowlanych, stolarz, piekarz, sprzedawca, elektromechanik, murarz, elektryk, monter-elektronik, kucharz, elektromechanik pojazdów samochodowych, ślusarz, murarz-tynkarz, lakiernik;

Internat.

**2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie:**

Liceum Ogólnokształcące dla młodzieży;

Technikum, w którym młodzież ma możliwość kształcenia w zawodach: technik budownictwa, technik hotelarstwa, technik architektury krajobrazu;

Internat.

**3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach:**

Technikum Leśne,

Technikum Hodowli Koni,

Technikum Agrobiznesu,

Technikum Rolnicze,

Technikum Rolnicze dla Dorosłych,

Internat.

➤ **Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim.**

➤ **Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne:**

**1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim,**

**2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolinie.**

Poradnia psychologiczno – pedagogiczna jest placówką, z usług której mogą korzystać rodzice, dzieci i młodzież, pedagodzy szkolni i nauczyciele. Placówka realizuje swoje zadania poprzez działalność diagnostyczną, doradczą oraz profilaktyczną. Ponadto poradnia prowadzi postępowanie orzekające i kwalifikujące do odpowiednich form kształcenia specjalnego, w tym integracyjnego oraz do nauczania indywidualnego.

- **Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach**, pracujący w systemie turnusowym, jest placówką przeznaczoną do okresowego pobytu dzieci i młodzieży fizycznie słabych, wymagających poprawy stanu zdrowia, z terenów zagrożonych ekologicznie. Placówka zapewnia warunki bytowe sprzyjające poprawie stanu zdrowia i regeneracji sił, opiekę wychowawczą i medyczną, naukę wg programu nauczania lub autorskiego, organizację zajęć pozalekcyjnych i wypoczynku.

Ofertę edukacyjną uzupełniają szkoły niepubliczne dla młodzieży realizującej obowiązek nauki, w których prowadzone jest kształcenie ogólne, a także zawodowe, szkoły dla dorosłych, prowadzące kształcenie ogólne i zawodowe oraz ośrodki rehabilitacyjno – edukacyjno – wychowawcze, umożliwiające dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

### **III. Baza oświatowa**

#### **1. Struktura placówek oświatowych**

Powiat kamieński jest organem prowadzącym dla 18 placówek oświatowych różnego typu, umiejscowionych w 8 jednostkach organizacyjnych. Spośród placówek oświatowych największą liczbę stanowią technika, których w powiecie działa 7. Ponadto Powiat prowadzi: 4 licea ogólnokształcące, w tym jedno dla dorosłych, 1 szkołę zawodową, 1 szkołę podstawową specjalną, 1 gimnazjum specjalne, 1 szkołę specjalną ponadgimnazjalną przysposabiającą do pracy, 2 poradnie psychologiczno – pedagogiczne oraz 1 dom wczasów dziecięcych.

Ofertę edukacyjną powiatu kamieńskiego uzupełniają szkoły i placówki oświatowe

niepubliczne dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych: 1 technikum, 5 liceów ogólnokształcących, w tym 3 dla dorosłych, 2 policealne szkoły zawodowe, 1 szkoła ponadgimnazjalna specjalna przysposabiająca do pracy, 2 ośrodki rehabilitacyjno – edukacyjno – wychowawcze.

Strukturę placówek oświatowych w powiecie kamieńskim przedstawia tabela nr 1:

**Tabela nr 1: Struktura placówek oświatowych w powiecie kamieńskim**

Typ placówki	Nazwa	Adres	Status
Liceum ogólnokształcące	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim (dla młodzieży)	ul. M. Konopnickiej 19 72-400 Kamień Pomorski	publiczna
	Liceum Ogólnokształcące Nr 2 (dla młodzieży)	ul. Wolińska 7a 72-400 Kamień Pomorski	publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim
	Liceum Ogólnokształcące im. prof. Adama Wodźniczki w Wolinie (dla młodzieży)	ul. Słowiańska 2 72-510 Wolin	Publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie
	Liceum Społeczne im. prof. Piotra Zaremby (dla młodzieży)	ul. Reymonta 8 72-420 Dziwnów	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
	Liceum Ogólnokształcące św. Ottona z Bambergu (dla młodzieży)	ul. Kościelna 19 72-510 Wolin	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
	Liceum Ogólnokształcące św. Ottona z Bambergu (dla dorosłych)	ul. Kościelna 19 72-510 Wolin	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	ul. Wolińska 7a 72-400 Kamień Pomorski	publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Gamma”	ul. Wolińska 9 72-400 Kamień Pomorski	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
	Ponadgimnazjalne Liceum Ogólnokształcące Wolińskiego-Towarzystwa Oświatowego (dla dorosłych)	ul. Słowiańska 2 72-510 Wolin	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
Liczba jednostek – 9: 5 dla młodzieży, 4 dla dorosłych			
Technikum	Technikum Hodowli Koni (dla młodzieży)	Benice 12 72-400 Kamień Pomorski	publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach
	Technikum Leśne (dla młodzieży)	Benice 12 72-400 Kamień Pomorski	publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach
	Technikum Rolnicze (dla młodzieży)	Benice 12 72-400 Kamień Pomorski	publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach
	Technikum Agrobiznesu (dla młodzieży)	Benice 12 72-400 Kamień Pomorski	publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach

	Technikum Rolnicze dla Dorosłych	Benice 12 72-400 Kamień Pomorski	publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach
	Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim (dla młodzieży)	ul. Wolińska 7a 72-400 Kamień Pomorski	Publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim
	Technikum im. prof. Adama Wodźczki w Wolinie (dla młodzieży)	ul. Słowiańska 2 72-510 Wolin	Publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie
	Technikum Hotelarskie	ul. Leśna 17 72-500 Międzyzdroje	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
Liczba jednostek – 8: 8 dla młodzieży			
Zasadnicza szkoła zawodowa	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	ul. Wolińska 7a 72-400 Kamień Pomorski	Publiczna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim
Liczba jednostek – 1: 1 dla młodzieży			
Policealna szkoła zawodowa	Policealna Szkoła Biznesu im. św. Ottona z Bambergu	ul. Kościelna 19 72-510 Wolin	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
	Policealna Szkoła Zawodowa dla Dorosłych	ul. Wolińska 9 72-400 Kamień Pomorski	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
Liczba jednostek – 2: 2 dla dorosłych			

Placówki kształcenia specjalnego	Szkoła Podstawowa	ul. Wolińska 9a 72-400 Kamień Pomorski	Publiczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kamieniu Pomorskim
	Gimnazjum	ul. Wolińska 9a 72-400 Kamień Pomorski	Publiczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kamieniu Pomorskim
	Trzyletnia Szkoła Ponadgimnazjalna Przystosowująca do Pracy	ul. Wolińska 9a 72-400 Kamień Pomorski	Publiczna w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kamieniu Pomorskim
	Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	ul. Gancarska 4 72-400 Kamień Pomorski	Niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej
Liczba jednostek – 4: 4 dla dzieci i młodzieży			
Pozostałe placówki systemu oświaty	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 7b 72-400 Kamień Pomorski	Publiczna
	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wolinie	ul. Kolejowa 1 72-510 Wolin	Publiczna
	Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach	ul. Leśna 24 72-500 Międzyzdroje	Publiczna
Ośrodek rewalidacyjno - wychowawczy	Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	ul. Gancarska 4 72-400 Kamień Pomorski	Niepubliczna
	Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Ostromecko 17 72-510 Wolin	Niepubliczna



W powiecie kamieńskim łącznie funkcjonuje 29 jednostek oświatowych publicznych i niepublicznych, z czego 23 dla dzieci i młodzieży, 6 dla dorosłych.

## Obowiązek nauki

Obowiązek nauki jest obowiązkiem konstytucyjnym – zgodnie z art. 70 ust. 1 Konstytucji „Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18. roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa.” Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (wraz z późniejszymi zmianami), art. 15 ust. 2 mówi: „Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia”. Oznacza to, że wszystkie dzieci w wieku 7-13 lat mają obowiązek chodzenia do szkoły podstawowej, do 16. roku życia – do gimnazjum, czym spełniają obowiązek szkolny, natomiast do 18. roku życia lub do 24., gdy zostały stwierdzone niepełnosprawności – obowiązek nauki.

## 2. Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Uczniowie, kończący naukę w gimnazjum, w wieku 16 lat, mają do wyboru liceum ogólnokształcące, średnią szkołę zawodową (technikum) lub zasadniczą szkołę zawodową. Do roku 2012 mieli możliwość pobierania nauki w liceum profilowanym, które nie cieszyło się zainteresowaniem młodzieży i jako typ szkoły zostało ustawowo zlikwidowane.

% uczniów pobierających naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, a co za tym idzie – zainteresowanie młodzieży poszczególnymi typami szkół, przedstawiono w tabeli nr 2.

Analizie poddany został cały powiat kamieński, w kontekście kraju, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu ziemskiego.

**Tabela nr 2: Procent uczniów szkół ponadgimnazjalnych pobierających naukę w danym typie szkoły<sup>1</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa
KRAJ	2007/08	44,68%	7,05%	34,72%	13,55%
	2008/09	44,82%	4,79%	36,06%	14,33%
	2009/10	44,50%	3,21%	37,58%	14,71%
	2010/11	44,51%	2,39%	38,58%	14,52%
	2011/12	44,63%	1,93%	39,28%	14,16%
WOJ.	2007/08	45,57%	4,90%	35,97%	13,65%

<sup>1</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

<b>ZACHODNIOPO - MORSKIE</b>	2008/09	45,62%	2,77%	36,84%	14,77%
	2009/10	45,65%	1,10%	38,42%	14,84%
	2010/11	45,53%	0,68%	39,26%	14,53%
	2011/12	45,15%	0,47%	39,92%	14,46%
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	39,27%	7,48%	36,94%	16,32%
	2008/09	39,61%	5,15%	37,86%	17,38%
	2009/10	39,58%	3,50%	39,03%	17,89%
	2010/11	39,87%	2,65%	39,70%	17,78%
	2011/12	40,20%	2,17%	40,22%	17,41%
<b>POWIAT KAMIEŃSKI</b>	2007/08	34,92%	12,46%	43,52%	9,10%
	2008/09	33,07%	7,87%	47,42%	11,64%
	2009/10	36,51%	5,05%	46,88%	11,56%
	2010/11	35,75%	4,23%	47,60%	12,42%
	2011/12	36,76%	2,55%	47,96%	12,73%

- % uczniów pobierających naukę w technikum w powiecie kamieńskim wynosił w roku szkolnym 2011/2012 47,96%; od roku szkolnego 2007/2008 odnotowujemy wzrost o 4,44%. % młodzieży, pobierającej naukę w tym typie szkoły, znacznie przekracza średnią wojewódzką (39,92%), średnią dla Polski (39,28%) oraz średnią dla powiatu ziemskiego (40,22%),
- % uczniów, kształcących się w zasadniczej szkole zawodowej jest niższy niż średnia wojewódzka, średnia krajowa i średnia dla powiatu ziemskiego. W powiecie kamieńskim wskaźnik ten od roku szk. 2007/2008 wzrastał i w 2011/2012 r. wyniósł 12,73 %. W tym roku w powiatach ziemskich wynosił 17,41%; średnia dla województwa wyniosła 14,46%, natomiast dla Polski – 14,16%,
- Liczba uczniów, uczęszczających do liceów ogólnokształcących w powiecie kamieńskim, w roku szkolnym 2011/2012 była niższa niż w całym województwie i kraju. W powiecie kamieńskim wynosiła ona 36,76%, wobec 45,15% w województwie i 44,63% w kraju, zaś dla powiatu ziemskiego wskaźnik ten wynosił 40,20%,
- Brak zainteresowania liceami profilowanymi widoczny jest w skali kraju, województwa zachodniopomorskiego, powiatu ziemskiego, jak i powiatu kamieńskiego.

### 3. Wyposażenie, inwestycje i remonty placówek oświatowych

W ośmiu jednostkach oświatowych prowadzonych przez powiat kamieński funkcjonuje 56 sal lekcyjnych, 10 pracowni komputerowych, 10 gabinetów językowych, 3 sale gimnastyczne, 4 stołówki.

Największą liczbą sal lekcyjnych dysponuje Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim (17), jak i pracowni komputerowych – 4. Dwa Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych oraz Liceum Ogólnokształcące posiadają salę gimnastyczną. Stołówka funkcjonuje w czterech placówkach: Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie oraz w Domu Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach.

Rozkład bazy oświatowej w wybranych placówkach przedstawia tabela nr 3:

**Tabela nr 3: Baza oświatowa**

Jednostka oświatowa	Powierzchnia nieruchomości grunto - wej (w m <sup>2</sup> )	W tym powierzchnia terenów zielonych (w m <sup>2</sup> )	Pomieszczenia (ilość)				
			Pracownie			Sale gimnastyczne	Stołówki
			Sale lekcyjne	Komputerowe	Językowe		
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	447373	70000	5	1	2	0	1
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	18599	7970	17	4	0	1	1
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie	3081	794	13	2	2	1	1
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	12776	7428	5	2	6	1	0
Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	3583	1148	4	1	0	0	0
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim	197,10	0	6	0	0	0	0
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolinie	174,37	0	6	0	0	0	0
Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach	2262	1868	0	0	0	0	1
<b>Ogółem</b>	<b>488045,47</b>	<b>89208</b>	<b>56</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>3</b>	<b>4</b>

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych uznać należy za dobry bądź zadowalający, co jest rezultatem stałych nakładów finansowych, czynionych od kilku lat na poprawę stanu bazy, sprawności technicznej obiektów oraz optymalizacji kosztów eksploatacji. W roku 2009 – 2013 przeprowadzono szereg remontów i inwestycji, na które ogólne nakłady wynoszą:

- w roku 2009 – ok. 1 mln zł,
- w roku 2010 – ponad 2 300 tys. zł,
- w roku 2011 – ponad 3 100 tys. zł,

- w roku 2012 – ok. 160 tys zł,
- w roku 2013 – ok. 100 tys zł.

W ramach wykonywanych remontów i inwestycji m. in. wymieniano stolarkę okienną, remontowano i modernizowano łazienki szkolne, remontowano korytarze szkolne, w tym zmieniano wykładziny podłogowe, remontowano instalacje elektryczne i wodociągowe, modernizowano ogrzewanie, remontowano dachy, wymieniano drzwi wejściowe, modernizowano kotłownię, wymieniano meble oraz wyposażano nowe i wyremontowane pomieszczenia w nowe meble, zagospodarowywano tereny wokół jednostek oświatowych, poprawiono znacznie warunki przebywania dzieci i młodzieży w internatach itp.

Wykaz najważniejszych inwestycji i remontów zawiera tabela nr 4:

**Tabela nr 4: Inwestycje i remonty<sup>2</sup>**

Jednostka	Inwestycja, remont	Koszt inwestycji lub remontu					Źródła finansowania inwestycji lub remontów
		Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	Budowa zespołu boisk i urządzeń sportowych z modułowym systemowym budynkiem zaplecza ORLIK 2012 wraz niezbędną infrastrukturą techniczną	(41 544,37 zł z 1 125 551,15 zł)	(683 721,71 zł z 1 125 551,15 zł)	1 125 551,05 zł (400 285,07 zł z 1 125 551,15 zł)			środki budżetowe – 40,83% środki zewnętrzne – 59,17%
	Przebudowa sali gimnastycznej	41 907,00 zł					środki budżetowe
	Malowanie pomieszczeń szkolnych		4 000,00 zł		4 000,00 zł		darowizna
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie	Remont pomieszczeń sanitarnych w internacie	32 565,00 zł					Środki budżetowe
	Adaptacja budynku szkoły w zakresie utworzenia bazy dydaktycznej dla Technikum Architektury Krajobrazu	69 174,00 zł					środki budżetowe
	Remont instalacji ciepłej wody użytkowej		30 000,00 zł				środki budżetowe
	Wymiana głównych drzwi wejściowych do szkoły			12 067,28 zł			środki budżetowe
	Wymiana okien- internat					20 000,00 zł	darowizna, Rada Rodziców
	Wymiana wykładziny podłogowej					10 000,00 zł	darowizna, Rada Rodziców
	Zakup sprzętu sportowego					16 404,01 zł	projekt unijny + środki budżetowe
	Zakup narzędzi i urządzeń					32 036,83 zł	projekt unijny + środki budżetowe
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	Zakup i montaż kabin sanitarnych do WC uczniów	42 423,52 zł					środki budżetowe
	Wymiana okien w ciągach korytarzowych szkoły	24 203,38 zł 4 270,35 zł					środki budżetowe Rada Rodziców
	Pokrycie papą dachu na szatniach WF i salach przy straży	8 675,54 zł					środki budżetowe
	Instalacja pieca CO do ogrzewania sal przy straży + przyłącze gazu		15 153,38 zł				środki budżetowe

Strategia oświatowa powiatu kamieńskiego na lata 2014 – 2020

	Wymiana tablicy głównej i rozdzielnic bezpiecznikowej oraz wymiana instalacji wody zimnej w szkole			23 902,67 zł			środki budżetowe
	Modernizacja ogrzewania szkoły, wymiana zaworów na termostatyczne				17 000,00 zł		środki budżetowe
	Modernizacja sali gastronomicznej z zapleczem	(200 712,00 zł z 1 051 559,87 zł)	1 051 559,87 zł (850 847,87 zł z 1 051 559,87 zł)				środki budżetowe – 54,83% środki zewnętrzne – 45,17%
	Remont i zmiana sposobu użytkowania budynku oraz budowa kotłowni gazowej – na potrzeby internatu ZSP. Zakup wyposażenia + monitoring z alarmem	(51 240,00 zł z 1 187 756,75 zł)	(1 781,81 zł z 1 187 756,75 zł)	1 187 756,75 zł (1 134 734,94 zł z 1 187 756,75 zł)			środki budżetowe
	Zakup wyposażenia + monitoring z alarmem dla internatu			15 280,99 zł 78 647,37 zł			środki budżetowe
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	Baza hippiczna – ujeżdżalnia koni	(176 000,00 zł z 1 594 061,02 zł)	(125 591,80 zł z 1 594 061,02 zł)	1 594 061,02 zł (1 292 469,22 zł z 1 594 061,02 zł)			środki budżetowe – 51,80% środki zewnętrzne – 48,20%
	Wypożyczenie ujeżdżalni			58 313,20 zł			środki budżetowe – 50% środki UE – 50%
	Przebudowa I piętra internatu w budynku szkoły, wpisanym do rejestru zabytków	164 692,36 zł (104 200,00 zł z 164 692,36 zł)	(20 500,96 zł z 164 692,36 zł)	(39 991,40 zł z 164 692,36 zł)			środki budżetowe
	Prace konserwacyjne w budynku szkoły				10 706,00 zł	4 046,00 zł	środki budżetowe
	Wymiana okien w internacie szkolnym	53 208,96 zł					środki budżetowe
	Wymiana pieca c.o.				27 747,00 zł		środki budżetowe
	Prace projektowe przebudowy internatu	63 196,00 zł					środki budżetowe
Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	Modernizacja kuchni	17 146,72 zł					środki budżetowe
	Zmiana sposobu użytkowania części budynku SOSW na Internat	(20 616,00 zł z 458 312,16 zł)	458 312,16 zł (371 402,29 zł z 458 312,16 zł)	(61 409,87 zł z 458 312,16 zł)			środki budżetowe
	Remont posadzki w szkole		25 500,00 zł				środki budżetowe
	Wymiana drzwi wejściowych i wewnętrznych			6 367,00 zł			środki budżetowe
	Przygotowanie i wyposażenie klasopracowni dla szkoły ponadgimnazjalnej przysposabiającej do pracy (SPPP)			9 259,69 zł			środki budżetowe
	Wymiana pieca olejowego				29 889,00 zł		środki budżetowe
Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach	Wymiana stolarki okiennej		19 977,72 zł				środki budżetowe
	Termomodernizacja budynku	(41 881,72 zł z 331 089,16 zł)	331 089,16 zł (235 185,00 zł z 331 089,16 zł)				środki budżetowe – 39,00% środki zewnętrzne – 61,00%
	Zakup dźwigu towarowego			31 720,00 zł			środki budżetowe

Najważniejszymi zrealizowanymi zadaniami inwestycyjnymi były: oddanie do użytku bazy hippicznej dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach, internatu oraz bazy gastronomicznej dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieniu Pomorskim,

internatu dla Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Kamieniu Pomorskim, budowa zespołu boisk i urządzeń sportowych z modułowym systemowym budynkiem zaplecza ORLIK 2012 wraz niezbędną infrastrukturą techniczną dla Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim, termomodernizacja Domu Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach.

#### 4. Wyposażenie w urządzenia specjalistyczne i zbiory biblioteczne

Wszystkie jednostki oświatowe, prowadzone przez Powiat Kamieński, wyposażone są w komputery, łącznie według stanu na dzień 30.09.2013 r. było ich 231, z czego 210 do użytku uczniów.

Wszystkie szkoły posiadają projektory multimedialne, rzutniki pisma, odtwarzacze DVD VHS oraz kserokopiarki.

Kamery wideo posiadają dwie szkoły: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieniu Pomorskim oraz Liceum Ogólnokształcące w Kamieniu Pomorskim.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie posiada tablicę interaktywną do nauki języków obcych – Liceum Ogólnokształcące im. prof. Adama Wodźcicki w Wolinie.

Szkoły, prowadzone przez powiat kamieński, w prowadzonych bibliotekach posiadają łącznie ok. 41 tys. woluminów, z czego najlepiej zaopatrzone biblioteki mają: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie – po ok. 13 800 woluminów.

Informacje o wyposażeniu poszczególnych jednostek oświatowych przedstawia tabela nr 5:

**Tabela nr 5: Stan wyposażenia w urządzenia specjalistyczne**

Jednostka oświatowa	Ilość							
	Komputery		Projekto ry multime dialne	Rzutnik pisma	Rzutnik przeźroc zy	Kamery video	Odtwarzac ze DVD, VHS	Ksero
	Ogółem	W tym: do użytku uczniów						
Zespół Szkół Ponadgimnaz - jalnych w Benicach	26	14	3	1	1	0	1	1
Zespół Szkół Ponadgimnaz - jalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	70	51	3	6	1	1	4	2
Zespół Szkół Ponadgimnaz - jalnych w Wolinie	46	34	8	2	0	0	4	2
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	51	42	2	5	0	1	3	2
Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	19	16	2	2	1	0	5	2
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	8	5	0	1	0	0	1	1

<b>w Kamieniu Pomorskim</b>								
<b>Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolinie</b>	6	3	0	0	0	0	0	1
<b>Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach</b>	5	0	1	0	0	0	2	2
<b>Ogółem</b>	<b>231</b>	<b>210</b>	<b>19</b>	<b>17</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>20</b>	<b>22</b>

W nawiązaniu do powyższej informacji należy wspomnieć, że Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim posiada na swoim wyposażeniu sprzęt specjalistyczny do pracy z dzieckiem niepełnosprawnym Metodą Tomatisa i Biofeedback'a. Sprzęt do pracy Metodą Biofeedback'a posiada również Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim posiada również specjalistyczne pracownie do pracy z dzieckiem niepełnosprawnym.

Liczbę uczniów, przypadających na jeden komputer, obrazuje tabela nr 6:

**Tabela nr 6: Liczba uczniów przypadająca na jeden komputer dostępny dla uczniów, z dostępem do internetu <sup>3</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	13,14	9,53	22,53	9,70	11,08	10,16
	2008/09	11,09	7,58	19,42	5,95	6,41	6,59
	2009/10	10,70	7,20	18,29	5,26	5,95	6,42
	2010/11	10,35	6,74	17,70	5,02	5,87	5,81
	2011/12	10,07	6,32	15,88	4,89	5,16	5,05
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	8,93	6,84	16,44	5,64	6,56	10,29
	2008/09	8,93	6,84	16,44	5,64	6,56	10,29
	2009/10	8,24	6,60	16,46	5,71	5,61	9,01
	2010/11	8,00	6,53	14,45	5,30	5,44	8,00
	2011/12	7,87	5,66	14,80	5,31	4,52	6,14
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	11,83	9,33	22,23	10,43	10,59	10,31
	2008/09	9,88	7,38	19,05	6,16	6,00	7,33
	2009/10	9,48	7,02	17,65	5,41	5,56	7,25
	2010/11	9,17	6,52	17,56	5,06	5,67	6,62
	2011/12	8,83	6,11	15,66	4,84	4,92	5,95
<b>POWIAT KAMIENSKI</b>	2007/08	5,68	5,11	Z/M	Z/M	5,00	M/U
	2008/09	4,61	5,21	Z/M	Z/M	2,28	M/U
	2009/10	4,98	5,16	Z/M	1,83	2,06	M/U
	2010/11	4,75	6,66	Z/M	3,33	1,94	M/U
	2011/12	4,75	5,89	Z/M	2,50	1,19	M/U

<sup>3</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

## 5. Zagospodarowanie terenów wokół szkół

Największa liczba urządzeń/terenów sportowych wokół szkół prowadzonych przez powiat kamieński, znajduje się w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieniu Pomorskim, na terenie którego funkcjonują 4 boiska sportowe (boisko do piłki nożnej (asfaltowe), boisko do siatkówki, do koszykówki, boisko do piłki ręcznej oraz inne urządzenia sportowe. Przy Liceum Ogólnokształcącym w Kamieniu Pomorskim młodzież ma możliwość korzystania z boiska, tzw. Orlika, zaś przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach funkcjonuje parcour i kryta ujeżdżalnia.

Urządzenia rekreacyjno – sportowe, którymi dysponują powiatowe jednostki oświatowe, obrazuje tabela nr 7:

**Tabela nr 7: Urządzenia rekreacyjno – sportowe**

Jednostka oświatowa	Urządzenia rekreacyjno – sportowe		
	Sala gimnastyczna	Boisko sportowe	Plac zabaw
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	0	3	0
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	1	4	0
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie	1	0	0
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	1	2	0
Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	0	0	0
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim	0	0	0
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolinie	0	0	0
Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach	0	1	0
<b>Ogółem</b>	<b>3</b>	<b>10</b>	<b>0</b>

## IV. Liczba uczniów i oddziałów

Od roku 2007 liczba uczniów w szkołach publicznych i niepublicznych prowadzonych/dotowanych przez powiat kamieński systematycznie maleje. W roku szkolnym 2007/2008 liczba ta wynosiła 1636, zaś liczba oddziałów – 81, w 44 placówkach oświatowych.

W roku szkolnym 2012/2013 liczba ta wynosiła 1391 uczniów, pobierających naukę w 74 oddziałach, w 45 placówkach oświatowych, zaś na dzień 30.09.2013 r. – 1220 w 66,5 oddziałach, w 41 placówkach oświatowych.

Szkoły, prowadzone przez powiat kamieński, aktualnie wykazują liczbę uczniów:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim – 376,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie – 195,



- Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim – 174,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach – 104,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim – 40.

W szkołach niepublicznych naukę pobiera 331 osób.

Liczba uczniów ogółem w roku 2013 jest o ok. 25 % mniejsza niż w 2007, przy czym w szkolnictwie publicznym obserwujemy spadek o 28,19%, zaś w szkolnictwie niepublicznym o 16,83%.

Zmiany liczby uczniów, obserwowane na przestrzeni analizowanych lat, kształtowały się różnie w zależności od typu szkoły.

Nie jest realizowane kształcenie w liceum profilowanym, które ustawowo uległo likwidacji jako typ szkoły. W roku 2007 naukę pobierało w nim 152 uczniów w 6 oddziałach.

W liceach ogólnokształcących w roku 2007 uczyło się 603 uczniów w 30 oddziałach; w roku 2013 liczby te wynoszą odpowiednio: 589 i 29.

W technikach w roku 2007 uczyło się 540 uczniów w 29 oddziałach; w roku 2013 liczby te wynoszą odpowiednio: 422 i 20,5.

Największy spadek zainteresowania typami szkół (pomijając liceum profilowane) obserwujemy w technikum – na przestrzeni analizowanych lat zainteresowanie zmalało o ok. 22%.

Kształceniem w liceum ogólnokształcącym, na przestrzeni lat poddanych analizie, było o ok. 2% mniej osób zainteresowanych.

Spadek liczby uczniów obserwujemy w szkolnictwie publicznym, gdzie w roku 2007 naukę pobierało 1 238 uczniów, zaś w roku 2013 – 889 (o 349 osób, tj. 28,19 %), również spadek w szkolnictwie niepublicznym, gdzie w roku 2007 naukę pobierało 398 osób, zaś w roku 2013 – 331 osób, co stanowi spadek o 67 osób, tj. 16,83%.<sup>4</sup>

W podziale na publiczne jednostki oświatowe, wzrost liczby uczniów w 2013 r. w porównaniu do roku 2007 wystąpił jedynie w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach – o 27 osób, tj. 46,48%.

Natomiast we wszystkich pozostałych jednostkach obserwujemy spadek liczby uczniów: największy – w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kamieniu Pomorskim i Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim, odpowiednio o 40 i 201 osób (tj. 50% i 36,05%).

Zestawienie liczby uczniów w poszczególnych jednostkach oświatowych, prowadzonych

4 Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim – spisy SIO na dzień 30 września

przez powiat kamieński przedstawia tabela nr 8:

**Tabela nr 8: Liczba uczniów w roku szkolnym<sup>5</sup>**

Jednostka oświatowa	Liczba uczniów w roku szkolnym							% 2007 do 2013
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	71	71	60	66	91	96	104	Wzrost o 46,48%
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	588	574	570	560	542	410	376	Spadek o 36,05%
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie	261	272	246	223	216	219	195	Spadek o 25,29%
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	238	217	224	203	170	170	174	Spadek o 26,89%
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	80	71	55	40	43	43	40	Spadek o 50,00%

Liczba oddziałów w roku szkolnym 2013/2014 w placówkach oświatowych publicznych i niepublicznych, prowadzonych/dotowanych przez powiat kamieński, wyniosła 66,5, co oznacza spadek o 17,90 % (14,5 oddziałów) w porównaniu do roku 2007 (81 oddziałów). Spadek ich liczby następuje każdego roku.

Liczba oddziałów w roku 2013 (46; na dzień 30.09.2013 – 42,5) w porównaniu do roku 2007 (54 oddziały) w szkolnictwie publicznym zmniejszyła się o 8 (od września 2013 r. o 11,5), zaś w szkolnictwie niepublicznym pozostaje na takim samym poziomie – 27 oddziałów.

Omawiane dane przedstawiono w tabeli nr 9:

**Tabela nr 9: Liczba oddziałów klasowych<sup>6</sup>**

Jednostka oświatowa	Liczba oddziałów klasowych w roku szkolnym						% 2007 do 2013
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	4	4	4	4	5	5	wzrost o 25%
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	24	23	22	22	22	18	Spadek o 34%
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie	11	12	12	11	11	11	0,00%
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	9	9	9	8	9	8	Spadek o 11,11%
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	6	6	6	4	4	4	Spadek o 34,18%

<sup>5</sup> Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim – spisy SIO na dzień 30 września

<sup>6</sup> Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim

## 1. Liczebność oddziałów

Liczebność oddziałów ma duży wpływ na poziom nauczania. Zbyt duża liczba uczniów w jednym oddziale negatywnie wpływa na poziom nauki, natomiast zbyt mała – może prowadzić do marnowania środków publicznych. Niezmiernie ważnym zadaniem jest ustalenie odpowiedniej liczby oddziałów klas, odpowiadającej liczbie uczniów oraz posiadanym, ograniczonym środkom finansowym.

Zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) za działalność szkoły lub placówki, w szczególności za zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki odpowiada organ prowadzący tę jednostkę oświatową. Ustalenie maksymalnej liczby uczniów w oddziałach szkolnych pozostaje w kompetencjach organu prowadzącego szkołę lub placówkę.

Tabela nr 10 przedstawia liczbę uczniów przypadających na jeden oddział w latach 2007/2008 – 2011/2012 w powiecie kamieńskim – na tle Polski, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu ziemskiego.

**Tabela nr 10: Przeciętna liczba uczniów w oddziale klasowym<sup>7</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	29,63	25,47	26,05	25,02	7,78	9,63	10,73
	2008/09	29,24	24,96	25,43	24,80	7,47	9,27	10,15
	2009/10	28,85	25,10	25,04	24,68	7,14	9,00	10,30
	2010/11	28,61	25,40	24,77	24,94	6,87	8,78	10,31
	2011/12	28,44	25,16	24,64	24,56	6,57	8,63	10,32
<b>WOJ.</b>	2007/08	28,08	23,63	24,88	23,57	7,07	9,93	9,77
<b>ZACHOD</b>	2008/09	27,70	21,04	24,16	21,71	7,09	9,39	8,39
<b>NIO POM</b>	2009/10	26,99	21,48	24,20	22,28	7,29	9,34	10,28
<b>ORSKIE</b>	2010/11	26,53	24,87	23,93	22,35	7,15	9,13	9,69
	2011/12	26,48	24,40	23,75	22,66	7,23	8,97	8,92
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	29,02	25,61	25,79	24,63	8,14	9,98	10,67
	2008/09	28,62	25,19	25,09	24,64	7,68	9,55	10,25
	2009/10	28,18	25,58	24,63	24,37	7,34	9,29	10,46
	2010/11	27,83	25,53	24,28	24,80	7,06	9,07	10,23
	2011/12	27,63	25,09	24,15	24,42	6,81	8,95	10,07
<b>POWIAT KAMIEŃ</b>	2007/08	25,06	25,33	18,96	27,75	11,67	15,00	M/U
	2008/09	23,63	22,50	20,07	26,60	10,00	13,67	M/U
	2009/10	24,88	27,50	23,23	25,20	11,00	11,00	M/U

<sup>7</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

SKI	2010/11	25,33	22,50	23,00	26,40	6,67	10,33	M/U
	2011/12	22,56	25,00	20,48	25,00	7,50	19,00	B/

W szkołach prowadzonych przez powiat kamieński, na przestrzeni lat 2007 – 2012, obserwuje się niską liczbę uczniów przypadających na jeden oddział. Trend spadkowy w typach szkół, których prowadzenie jest zadaniem własnym powiatu, występuje w całym kraju, województwie zachodniopomorskim, jak też w powiecie ziemskim.

- W 2007 r. na jeden oddział liceum ogólnokształcącego w powiecie kamieńskim przypadało 25,06 uczniów, wobec 28,08 w województwie zachodniopomorskim, 29,63 w kraju i 29,02 powiecie ziemskim, co stanowi odpowiednio o 10,75% , 15,42% i 13,65% mniej.

W roku 2012 wskaźnik dla powiatu kamieńskiego (22,56 osób) również był niższy niż dla kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego, odpowiednio o 20,68% (28,44 uczniów), 14,80% (26,48 uczniów) i 18,35% (27,63 uczniów).

- W 2007 r. na jeden oddział technikum w powiecie kamieńskim przypadało 18,96 uczniów, wobec 26,05 w kraju, 24,88 w województwie zachodniopomorskim i 25,79 w powiecie ziemskim, co stanowi odpowiednio o 27,22%, 23,79% i 26,48% mniej.

W roku 2012 wskaźnik dla powiatu kamieńskiego (20,48 osób) również był niższy niż dla kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego, odpowiednio o 16,88% (24,64 uczniów), 13,77% (23,75 uczniów) i 15,20% (24,15 uczniów).

- W 2007 r. na jeden oddział zasadniczej szkoły zawodowej w powiecie kamieńskim przypadało 27,75 uczniów, wobec 25,02 w kraju, 23,57 w województwie zachodniopomorskim i 24,63 w powiecie ziemskim, co stanowi odpowiednio o 10,91%, 17,73% i 12,67% więcej.

W roku 2012 wskaźnik dla powiatu kamieńskiego (25,00 osób) również był wyższy niż dla kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego, odpowiednio o 1,79% (24,56 uczniów), 10,33% (22,66 uczniów) i 2,38% (24,42 uczniów).

- Średnia liczba uczniów w oddziałach specjalnych szkoły podstawowej, prowadzonej przez powiat kamieński, w 2007 r. wynosiła 11,67 osób. Na przestrzeni ostatnich 5 lat poziom ten zmienił się znacząco i w roku 2012 wyniósł 7,50 uczniów w oddziale. Dla kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego

wskaźnik ten w roku 2007 wynosił 7,78, 7,07 i 8,14, zaś w roku 2012 wyniósł odpowiednio: 6,57, 7,23 i 6,81.

- W gimnazjum specjalnym w całym analizowanym okresie średnia uczniów w oddziale była znacznie wyższa niż średnia uczniów w tego typu szkole w kraju, województwie zachodniopomorskim i powiecie ziemskim, w roku 2007: w powiecie kamieńskim 15,00, w kraju 9,63, w województwie zachodniopomorskim 9,93, w powiecie ziemskim 9,98.

W roku 2012 odpowiednio stany uczniów wynosiły: 19,00 w powiecie kamieńskim, 8,63 w kraju, 8,97 w województwie zachodniopomorskim i 8,95 w powiecie ziemskim.

Należy zwrócić uwagę, że zarówno w szkole podstawowej, jak i gimnazjum dzieci uczą się w klasach łączonych.

## **2. Pracownicy oświatowi**

Pracownicy, zatrudnieni w jednostkach oświatowych, stanowią kadrę pedagogiczną oraz pracowników administracyjno – obsługowych. Według tego podziału został przeanalizowany stan kadry w placówkach oświatowych powiatu kamieńskiego.

### **2.1. Kadra pedagogiczna**

W jednostkach oświatowych, prowadzonych przez powiat kamieński, w roku 2012 zatrudnionych było 165 nauczycieli, w tym 124 pełnozatrudnionych i 41 niepełnozatrudnionych<sup>8</sup>.

W roku 2013/2014 odpowiednio 154 nauczycieli, w tym 112 zatrudnionych w pełnym wymiarze i 42 w niepełnym.

W roku 2007 w jednostkach oświatowych zatrudnionych było 189 nauczycieli, z czego 149 w pełnym wymiarze i 40 w niepełnym<sup>9</sup>.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba ta zmniejszyła się do roku 2013 o 18,52%, z czego zatrudnienie nauczycieli pełnozatrudnionych zmalało o 24,83%, zaś nauczycieli niepełnozatrudnionych wzrosło o 5,00%

Najwyższym stopniem awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego w roku 2007 legitymowało się 57 nauczycieli<sup>10</sup>, tj. 34,55 % ogółu zatrudnionych pracowników pedagogicznych.

W roku 2013 – 54 nauczycieli, tj. 35,06%.

<sup>8</sup> Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim, system informacji oświatowej

<sup>9</sup> Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim, system informacji oświatowej

<sup>10</sup> Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim, system informacji oświatowej

W roku 2007 35 nauczycieli posiadało stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, co stanowiło 18,52% zatrudnionej kadry pedagogicznej<sup>11</sup>.

W roku 2013 pracuje 50 nauczycieli, posiadających stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, co stanowi 32,47% zatrudnionej kadry pedagogicznej.

Dane obrazujące zatrudnienie nauczycieli w latach 2007–2012 w poszczególnych typach szkół przedstawiono w tabeli nr 11:

**Tabela nr 11: Procent nauczycieli pełnozatrudnionych<sup>12</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	73,48%	72,82%	73,73%	69,21%	83,98%	79,14%	71,58%
	2008/09	72,94%	71,05%	72,84%	68,35%	84,20%	78,44%	71,09%
	2009/10	72,56%	70,29%	72,77%	68,55%	84,91%	78,66%	70,28%
	2010/11	72,30%	71,17%	73,64%	69,71%	85,43%	77,92%	71,51%
	2011/12	71,97%	71,69%	74,04%	70,20%	85,35%	77,53%	72,14%
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	77,72%	73,19%	74,07%	69,96%	82,70%	78,12%	75,07%
	2008/09	75,51%	68,72%	72,94%	69,98%	81,17%	76,88%	60,65%
	2009/10	75,71%	57,49%	71,01%	68,93%	84,36%	76,18%	69,43%
	2010/11	74,05%	59,75%	72,04%	68,55%	84,89%	76,73%	74,57%
	2011/12	73,68%	61,04%	72,67%	65,61%	85,11%	74,61%	76,46%
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	72,83%	71,69%	73,64%	69,19%	83,97%	77,46%	66,86%
	2008/09	72,45%	70,22%	72,62%	67,86%	84,17%	77,00%	66,15%
	2009/10	72,24%	70,37%	73,09%	68,47%	84,76%	77,72%	65,88%
	2010/11	72,14%	70,83%	73,94%	69,83%	85,32%	77,09%	67,66%
	2011/12	72,01%	71,66%	74,70%	70,25%	85,56%	77,17%	69,32%
<b>POWIAT KAMIEŃSKI</b>	2007/08	74,70%	71,48%	70,57%	62,45%	92,36%	78,71%	M/U
	2008/09	60,76%	58,19%	70,89%	73,01%	100%	72,43%	M/U
	2009/10	58,23%	66,15%	73,74%	73,02%	91,83%	91,30%	M/U
	2010/11	56,47%	100%	61,37%	80,18%	85,52%	69,83%	M/U
	2011/12	58,92%	91,65%	85,63%	81,80%	80,41%	89,65%	M/U

Polityka kadrowa w jednostkach oświatowych jest zadaniem ustawowym dyrektorów tychże jednostek, wynikającym z zapisów art. 39, ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) „Dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach: 1) zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki.”

W zakresie doboru kadry nauczycielskiej obserwuje się na przestrzeni analizowanych lat

<sup>11</sup> Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim, system informacji oświatowej

<sup>12</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

zapewnienie w miarę dobrą strukturę zatrudnienia, aczkolwiek przy zmniejszającej się liczbie uczniów można mówić o zbyt dużej liczbie zatrudnionych pracowników pedagogicznych.

W szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat kamieński w przeważającej liczbie pracują nauczyciele z dużym stażem pracy. Przy nauczycielach z dużym dorobkiem zawodowym pracują młodzi, aczkolwiek w małej liczbie zatrudnionych pracowników pedagogicznych.

Wskaźnikiem oświatowym, istotnym przy analizie stanu oświaty, jest liczba uczniów przypadających na jeden etat przeliczeniowy w danym typie szkoły.

Obrazuje powyższe tabela nr 12:

**Tabela nr 12: Liczba uczniów przypadająca na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski<sup>13</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	12,99	11,47	11,40	15,89	3,13	3,99	5,08
	2008/09	12,81	11,15	11,08	15,82	2,94	3,85	5,05
	2009/10	12,64	10,71	10,93	15,75	2,80	3,77	4,90
	2010/11	12,51	10,59	10,79	15,55	2,68	3,68	4,80
	2011/12	12,80	11,21	11,20	15,98	2,63	3,60	4,70
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	12,36	11,36	10,92	14,46	3,56	4,57	4,44
	2008/09	12,05	9,96	10,63	14,24	3,27	4,13	4,99
	2009/10	11,86	10,07	10,53	14,81	3,33	4,05	4,88
	2010/11	11,64	10,75	10,41	14,23	3,06	3,95	4,39
	2011/12	12,25	8,01	10,55	14,72	3,09	3,79	4,23
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	13,03	11,67	11,36	16,59	3,29	4,27	5,62
	2008/09	12,80	11,37	11,07	16,51	3,08	4,10	5,75
	2009/10	12,60	10,86	10,88	16,41	2,89	3,99	5,51
	2010/11	12,43	10,60	10,70	16,46	2,78	3,90	5,30
	2011/12	12,92	11,47	11,07	16,83	2,71	3,81	5,16
<b>POWIAT KAMIEŃSKI</b>	2007/08	12,04	13,57	9,97	11,72	5,90	6,40	M/U
	2008/09	11,26	11,67	9,34	12,90	4,80	5,45	M/U
	2009/10	13,63	8,34	8,69	19,13	4,84	4,72	M/U
	2010/11	10,22	57,61	8,95	11,55	3,52	5,10	M/U
	2011/12	10,93	11,87	9,89	13,87	2,67	3,90	M/U

- W liceum ogólnokształcącym w roku 2012 liczba uczniów przypadająca na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski w powiecie kamieńskim jest znacznie niższa niż w kraju, województwie i powiecie ziemskim, odpowiednio: 10,93 przy 12,80 w kraju,

<sup>13</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

12,25 w województwie zachodniopomorskim i 12,92 w powiecie ziemskim. W roku 2007 liczba ta wynosiła: 12,04 dla powiatu kamieńskiego, 12,99 – dla kraju, 12,36 – dla woj. zachodniopomorskiego i 13,03 dla powiatu ziemskiego. W powiecie kamieńskim obserwujemy wyraźny spadek liczby uczniów przypadających na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski, czego nie widać w skali kraju, woj. zachodniopomorskiego i w powiecie ziemskim.

- W technikum i zasadniczej szkole zawodowej również obserwujemy trend taki, jak w liceum ogólnokształcącym.
- W technikum liczba uczniów przypadająca na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski na przestrzeni analizowanych lat jest średnio o 6 – 13 % niższa, niż liczba uczniów przypadająca na jeden przeliczeniowy etat w tym typie szkoły w kraju, województwie zachodniopomorskim i powiecie ziemskim: odpowiednio w roku 2007 dla powiatu kamieńskiego – 9,97, dla kraju – 11,40, dla województwa zachodniopomorskiego – 10,92, dla powiatu ziemskiego – 11,36.  
W roku 2012: dla powiatu kamieńskiego – 9,89, dla kraju – 11,20, dla województwa zachodniopomorskiego – 10,55, dla powiatu ziemskiego – 11,07.
- W zasadniczej szkole zawodowej liczba uczniów przypadająca na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski na przestrzeni analizowanych lat jest średnio o 6 – 29 % niższa, niż liczba uczniów przypadająca na jeden przeliczeniowy etat w tym typie szkoły w kraju, województwie zachodniopomorskim i powiecie ziemskim: odpowiednio w roku 2007 dla powiatu kamieńskiego – 11,72, dla kraju – 15,89, dla województwa zachodniopomorskiego – 14,46, dla powiatu ziemskiego – 16,59.  
W roku 2012: dla powiatu kamieńskiego – 13,87, dla kraju – 15,98, dla województwa zachodniopomorskiego – 14,72, dla powiatu ziemskiego – 16,83.
- W szkolnictwie specjalnym w roku 2007 obserwujemy znacznie wyższą liczbę uczniów przypadających na etat nauczycielski (5,90 w szkole podstawowej 6,40 w gimnazjum), niż w kraju (w szkole podstawowej: 3,13 i gimnazjum: 3,99), województwie zachodniopomorskim (w szkole podstawowej: 3,56 i gimnazjum: 4,57), powiecie ziemskim (w szkole podstawowej: 3,29 i gimnazjum: 4,27).
- W roku 2012 wskaźnik ten wynosił odpowiednio: dla powiatu kamieńskiego – 2,67 w szkole podstawowej i 3,90 w gimnazjum, dla kraju – 2,63 w szkole podstawowej i 3,60 w gimnazjum, dla województwa zachodniopomorskiego – 3,09 w szkole podstawowej i 3,79 w gimnazjum, dla powiatu ziemskiego – 2,71 w szkole podstawowej i 3,81 w gimnazjum.



Analizując dany wskaźnik oświatowy dla szkolnictwa specjalnego powiatu kamieńskiego, obserwujemy znaczny spadek, o 121% dla szkoły podstawowej i o 64% dla gimnazjum, liczby uczniów przypadających na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski.

Analizując zatrudnienie kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych, prowadzonych przez powiat kamieński, zasadnym jest zwrócenie uwagi również na kwestię przeliczeniowych etatów nauczycielskich, przypadających na jeden oddział, co obrazuje tabela nr 13:

**Tabela nr 13: Liczba przeliczeniowych etatów nauczycielskich przypadająca na jeden oddział<sup>14</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
KRAJ	2007/08	2,28	2,22	2,28	1,57	2,49	2,41	2,12
	2008/09	2,28	2,24	2,29	1,57	2,54	2,41	2,01
	2009/10	2,28	2,34	2,29	1,57	2,55	2,39	1,10
	2010/11	2,29	2,40	2,29	1,60	2,56	2,39	2,15
	2011/12	2,22	2,24	2,20	1,54	2,50	2,40	2,20
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	2007/08	2,27	2,08	2,28	1,63	1,99	2,18	2,20
	2008/09	2,30	2,11	2,27	1,52	2,17	2,27	1,68
	2009/10	2,28	2,13	2,30	1,50	2,19	2,31	2,11
	2010/11	2,28	2,31	2,30	1,57	2,34	2,31	2,21
	2011/12	2,16	3,05	2,25	1,54	2,34	2,37	2,11
POWIAT ZIEMSKI	2007/08	2,23	2,19	2,27	1,48	2,47	2,34	1,90
	2008/09	2,24	2,22	2,27	1,49	2,50	2,33	1,78
	2009/10	2,24	2,36	2,26	1,48	2,54	2,33	1,90
	2010/11	2,24	2,41	2,27	1,51	2,54	2,33	1,93
	2011/12	2,14	2,19	2,18	1,45	2,51	2,35	1,95
POWIAT KAMIEŃSKI	2007/08	2,08	1,87	1,90	2,37	1,98	2,34	M/U
	2008/09	2,10	1,93	2,15	2,06	2,08	2,51	M/U
	2009/10	1,83	3,30	2,67	1,32	2,27	2,33	M/U
	2010/11	2,48	0,39	2,57	2,29	1,89	2,03	M/U
	2011/12	2,06	2,11	2,07	1,80	2,81	4,87	M/U

- W liceum ogólnokształcącym na przestrzeni analizowanych lat wskaźnik utrzymuje się na tym samym poziomie: od 2,08 w roku 2007 do 2,06 w roku 2012, ze wzrostem jedynie w roku 2010/2011 do 2,48 liczby przeliczeniowych etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział.

<sup>14</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

- W technikum obserwujemy tendencję wzrostową: od 1,90 w roku 2007 do 2,07 w roku 2012 przeliczeniowych etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział, przy czym znaczny wzrost, do 2,67 i 2,57, znacznie przewyższający analizowany wskaźnik dla kraju, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu ziemskiego, nastąpił w latach 2009/2010 i 2010/2011.
- W zasadniczej szkole zawodowej na przestrzeni analizowanych lat obserwujemy w każdym roku przewyższenie wskaźników dla kraju, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu ziemskiego, nawet o ok. 60%.

Wskaźnik ten uległ obniżeniu w roku 2012 i wynosił 1,80, co jest wartością zbliżoną do wskaźników dla kraju, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu ziemskiego, a także był niższy w roku 2009/2010.

- W szkolnictwie specjalnym liczba przeliczeniowych etatów nauczycielskich przypadająca na jeden oddział w szkole podstawowej była niższa, jednak w roku 2012 nastąpił wzrost o ok. 11 – 20% w stosunku do kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego.

Ściśle powiązany ze wskaźnikami dotyczącymi zatrudniania kadry pedagogicznej, niezbyt korzystnymi dla powiatu kamieńskiego, poddanymi powyżej szczegółowej analizie, jest wskaźnik: tygodniowa liczba godzin nauczania przypadająca na jednego nauczyciela pełnozatrudnionego, który obrazuje poniższa tabela nr 14:

**Tabela nr 14: Tygodniowa liczba godzin nauczania przypadająca na jednego nauczyciela pełnozatrudnionego<sup>15</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	21,76	22,11	22,38	23,31	22,08	22,27	23,17
	2008/09	21,68	22,07	22,37	23,30	22,17	22,37	23,17
	2009/10	21,55	21,95	22,14	23,10	22,16	22,32	23,20
	2010/11	21,47	21,91	22,07	22,99	22,19	22,39	23,44
	2011/12	21,35	21,78	21,93	22,70	22,06	22,19	23,20
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	22,87	22,68	23,37	24,00	22,94	23,11	23,91
	2008/09	22,68	22,59	23,42	23,98	22,81	23,08	24,03
	2009/10	22,63	22,25	23,12	24,19	22,40	22,72	23,85
	2010/11	22,59	22,02	23,07	24,19	22,64	22,86	23,53
	2011/12	22,50	22,33	23,08	24,07	22,60	22,60	23,48
<b>POWIAT</b>	2007/08	22,23	22,41	22,64	23,49	22,51	22,67	23,58
	2008/09	22,13	22,34	22,61	23,36	22,61	22,81	23,39

<sup>15</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

<b>ZIEMSKI</b>	2009/10	22,00	22,15	22,40	23,13	22,77	22,83	23,53
	2010/11	21,92	22,12	22,29	22,99	22,84	22,88	23,82
	2011/12	21,72	21,85	22,13	22,72	22,67	22,67	23,62
<b>POWIAT KAMIEŃ SKI</b>	2007/08	22,24	23,05	22,32	25,11	22,20	23,48	M/U
	2008/09	22,93	23,51	23,64	24,58	24,41	23,61	M/U
	2009/10	23,96	23,60	22,89	25,57	21,26	22,76	M/U
	2010/11	22,95	21,49	24,84	24,72	23,12	24,32	M/U
	2011/12	23,63	23,31	25,03	25,34	21,58	22,17	M/U

We wszystkich typach szkół wskaźnik ten jest wysoki, najwyższy w technikum i zasadniczej szkole zawodowej – w roku 2012 średnio wyższy o 8 – 14% w technikum i o 5 – 12% w zasadniczej szkole zawodowej, zaś w roku 2007 średnio wyższy o 0,3 – 4,5% w technikum i o 5 – 8% w zasadniczej szkole zawodowej w stosunku do wskaźników krajowych, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego.

Na przestrzeni analizowanych lat, 2007 – 2012, wskaźnik uległ podwyższeniu w technikum o 8 – 10 %, w zasadniczej szkole zawodowej o ok. 4% .

W jednostkach oświatowych prowadzonych przez powiat kamieński w roku 2013 pracuje łącznie 154 nauczycieli, z których 54 (35,06%) posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, 50 (32,47%)m – nauczyciela mianowanego, 37 (24,03%) – nauczyciela kontraktowego, 7 (4,55%) – nauczyciela stażysty. Ponadto 6 (3,90%) nauczycieli nie posiada żadnego stopnia awansu.

Największy odsetek nauczycieli dyplomowanych wśród ogółu nauczycieli pracujących w danej placówce występuje w Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim – 65,00 % posiada ten stopień awansu zawodowego, natomiast najmniejszy w Domu Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach i Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Wolinie – po 16,67%.

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie, Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kamieniu Pomorskim, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim oraz w Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim pracują nauczyciele nie posiadający stopnia awansu (2 na 31 nauczycieli w ZSP w Wolinie, 2 na 18 nauczycieli w SOSW w Kamieniu Pomorskim, 1 na 46 nauczycieli w ZSP w Kamieniu Pomorskim, 1 na 20 nauczycieli w LO w Kamieniu Pomorskim), natomiast w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach, w porównaniu do pozostałych placówek, pracuje największy odsetek nauczycieli stażystów – 16,67 %.

Wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym w roku szk. 2013/2014 posiada 142 osób, co stanowi 92,21% ogółu zatrudnionych nauczycieli. W stosunku do roku szkolnego 2012/2013, w którym zatrudnionych było 95,15% nauczycieli z wykształceniem wyższym magisterskim z p.p., nastąpił spadek o 2,94%.

## 2.2. Kadra administracyjno – obsługowa

W jednostkach oświatowych prowadzonych przez powiat kamieński, w szkołach ponadgimnazjalnych, specjalnych, poradniach psychologiczno – pedagogicznych i innych placówkach oświatowych w roku 2012 pracownicy administracyjno – obsługowi, w liczbie 69 osób, pracowali na 60,39 etatach. Stan ten od roku 2007/2008 ulegał zmianom. Dane przedstawiające liczbę etatów pracowników administracyjno – obsługowych w poszczególnych placówkach oświatowych, prowadzonych przez powiat kamieński zawiera tabela nr 15:

**Tabela nr 15: Liczba pracowników administracji i obsługi w roku szkolnym<sup>16</sup>**

Jednostka oświatowa	Liczba pracowników administracyjno – obsługowych w roku szkolnym					
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	% etatów 2009 do 2013
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	9 9,00 et.	12 12,00 et.	11 10,5 et.	11 10,50 et.	10 10,00 et.	Wzrost o 10%
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	17 15,15 et.	15 13,63 et.	16 14,88	14 13,88 et.	15 14,5 et.	Spadek o 4,48 %
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie	9 9,00 et.	9 9,00 et.	10 10,00 et.	10 9,00 et.	9 8,5 et.	Spadek o 5,9%
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	7 6,67 et.	7 6,67 et.	7 6,67 et.	7 6,67 et.	7 6,67 et.	Spadek /wzrost o 0%
Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	5 4,5 et.	5 4,5 et.	5 4,5 et.	5 4,5 et.	5 4,5 et.	Spadek/wzrost o 0%
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim	4 2,83 et.	4 2,83 et.	4 2,83 et.	4 2,83 et.	4 2,83 et.	Spadek /wzrost o 0 %
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolinie	5 2,93 et.	5 2,93 et.	5 2,93 et.	5 2,93 et.	5 2,43 et.	Spadek o 21,00 %
Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach	13 12,25 et.	11 10,00 et.	12 11,50 et.	11 10,75et.	11 10,75 et.	Spadek o 13,95 %

Według danych, na rok szkolny 2011/2012 liczba etatów niepedagogicznych, w przeliczeniu na 1 oddział w jednostkach oświatowych prowadzonych przez powiat kamieński, kształtowała się następująco:

<sup>16</sup> Dane własne Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim

**Tabela nr 16: Liczba etatów niepedagogicznych w przeliczeniu na jeden oddział<sup>17</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	0,73	0,71	0,70	0,64	1,08	1,37	1,22
	2008/09	0,80	0,76	0,84	0,68	1,19	1,40	1,16
	2009/10	0,70	0,67	0,71	0,61	0,97	1,21	1,12
	2010/11	0,73	0,68	0,70	0,63	0,76	1,05	1,04
	2011/12	0,73	0,70	0,74	0,67	0,73	1,04	1,06
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	0,79	0,84	1,03	0,69	1,43	2,05	1,67
	2008/09	1,36	0,86	1,06	0,63	1,35	1,75	1,14
	2009/10	0,78	0,57	1,43	0,80	1,23	1,54	1,48
	2010/11	1,31	0,66	0,84	0,70	1,03	1,40	1,30
	2011/12	0,80	0,69	0,88	0,74	1,04	1,44	1,20
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	0,69	0,67	0,77	0,60	1,17	1,47	1,34
	2008/09	0,74	0,75	0,78	0,65	1,32	1,51	1,26
	2009/10	0,66	0,63	0,68	0,57	0,96	1,23	1,12
	2010/11	0,67	0,63	0,64	0,59	0,77	1,08	1,03
	2011/12	0,70	0,64	0,71	0,64	0,74	1,08	1,05
<b>POWIAT KAMIEŃSKI</b>	2007/08	0,56	0,57	0,71	0,63	0,64	0,80	M/U
	2008/09	0,67	0,57	0,76	0,68	0,60	0,82	M/U
	2009/10	0,74	0,75	1,17	0,69	0,88	0,88	M/U
	2010/11	0,78	0,54	1,14	0,64	0,59	0,91	M/U
	2011/12	0,78	0,71	0,95	0,71	0,84	2,14	M/U

- W roku 2007 analizowany wskaźnik dla liceum ogólnokształcącego w powiecie kamieńskim był niższy o 19 – 29% od wskaźnika dla kraju, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu ziemskiego. W roku 2012 utrzymał się na poziomie zbliżonym do analizowanych poziomów agregacji, a w stosunku do roku 2007 wzrósł w powiecie o 28,21%.
- W technikum w roku 2007 wskaźnik utrzymywał się na poziomie zbliżonym (0,71, 0,77, 0,70) dla powiatu kamieńskiego, kraju i powiatu ziemskiego. Znaczny wzrost wskaźnika w powiecie kamieńskim obserwujemy w latach 2009 – 2011. W roku 2012 wskaźnik jest wyższy w powiecie kamieńskim o ok. 30% niż w kraju i powiecie ziemskim, zaś od roku 2007 wzrósł w Powiecie o 25,26%,
- W zasadniczej szkole zawodowej wskaźnik jest również wyższy o ok. 5 – 10%

<sup>17</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

w stosunku do uwzględnianych poziomów agregacji, zaś w powiecie od roku 2007, w którym liczba ta wynosiła 0,63 wzrósł o 11,27%,.

- W szkolnictwie specjalnym liczba etatów niepedagogicznych w przeliczeniu na jeden oddział była w roku 2007 i jest w roku 2010 – 2011 niższa w stosunku do wskaźnika krajowego, województwa zachodniopomorskiego, jak również powiatu ziemskiego. Od roku 2011/2012 obserwujemy znaczny wzrost wskaźnika w stosunku do wskaźnika dla kraju (15% – 48,61%), województwa zachodniopomorskiego (19,23 % - 48,61%) oraz powiatu ziemskiego (13,51% – 98,15%).

## **V. Prognozy zmian demograficznych i ich wpływ na edukację**

### **1. Sytuacja demograficzna w powiecie**

Jednym z najistotniejszych zagadnień, które należy poddać szczegółowej analizie w kontekście tworzenia przez powiat lokalnego programu rozwoju edukacji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na edukację ponadgimnazjalną, jest sytuacja demograficzna. W kręgu największego zainteresowania powiatu znalazła się populacja dzieci i młodzieży urodzonych w latach 1995 – 2011.

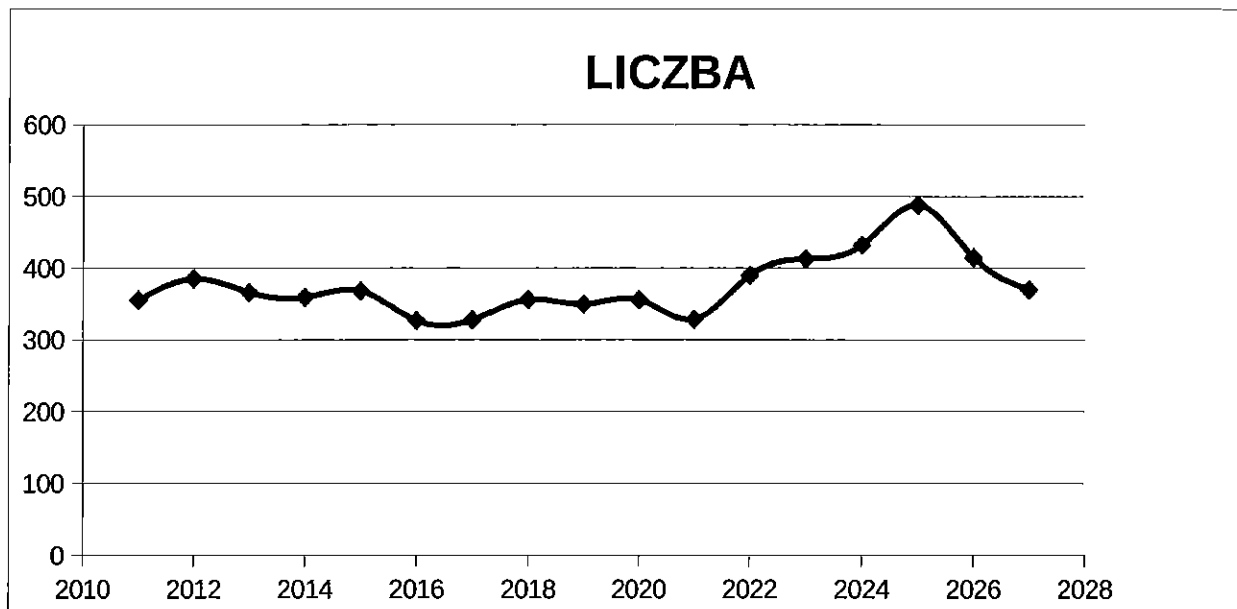
Pozyskane dane statystyczne obrazują nieznaczną tendencję zarówno spadku jak i wzrostu liczby dzieci i młodzieży w szkołach powiatu kamieńskiego.

Symulację liczby młodzieży z gimnazjów powiatu kamieńskiego, która mogłaby pobierać naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, przedstawia poniższy wykres. W analizie sytuacji demograficznej uwzględniono liczbę urodzeń dzieci w gminach powiatu, jak również migracje ludności<sup>18</sup>.

---

<sup>18</sup> Dane pozyskane z gmin powiatu kamieńskiego oraz Centrum Rozwoju Edukacji: Aplikacja z prognozą demograficzną na lata 2012-2030 dla JST

**Tabela nr 17: Liczba uczniów, którzy rozpoczną naukę w szkołach ponadgimnazjalnych w latach: 2014 – 2027**



**LICZBA DZIECI I MŁODZIEŻY POBIERAJĄCYCH NAUKĘ W SZKOŁACH GMIN POWIATU KAMIEŃSKIEGO ORAZ LICZBA DZIECI URODZONYCH I ZAMELDOWANYCH NA TERENIE GMIN POWIATU KAMIEŃSKIEGO**

	GINA KAMIEŃ POMORSKI	GINA WOLIN	GINA GOLCZEWO	GINA DZIWNÓW	GINA ŚWIERZNO	GINA MIĘDZYD ROJE	RAZEM
absolwenci gimn. r.szk. 2010/2011	115	97	67	31	45	69	424
absolwenci r.szk. 2011/2012	103	116	70	41	55	55	440
kl.III gimnazjum	107	92	62	49	56	68	434
kl.II gimnazjum	105	105	73	37	39	40	399
kl.I gimnazjum	99	125	56	29	59	59	427
kl.VI szkoła podstawowa	105	91	67	35	29	43	370
kl.V szkoła podstawowa	106	97	48	25	52	43	371
kl.IV szkoła podstawowa	121	106	60	31	38	49	405
kl.III szkoła podstawowa	111	106	63	31	39	71	421
kl.II szkoła podstawowa	116	104	66	35	35	46	402
kl.I szkoła podstawowa	115	101	52	19	42	51	380
dzieci zameldowane urodzone w latach:							
2006	125	135	49	30	51	54	444
2007	142	112	75	29	55	71	484
2008	120	150	62	44	56	62	494
2009	163	154	68	36	67	61	549
2010	141	129	67	29	49	67	482
2011	121	116	61	28	44	39	409

Z zestawienia danych wynika, że w najbliższych latach już nie widać drastycznego spadku liczby młodzieży objętej kształceniem ponadgimnazjalnym.

Należy jednak liczyć się z tym, iż pewien procent młodzieży, z analiz wynika ok. 40%, wybierze ofertę edukacyjną konkurencyjną dla szkół powiatu kamińskiego, jaką przedkładają szkoły w Szczecinie (ze względu na bazę, doposażenie oraz, jak twierdzą niektórzy, lepszą kadrę pedagogiczną oraz połączenia komunikacyjne), a także szkoły w Świnoujściu, Kołobrzegu, Goleniowie i Gryficach.

Dane o ewentualnej liczbie młodzieży, która mogłaby podjąć naukę w szkołach powiatu kamieńskiego dotyczą 16 lat. Można byłoby pokusić się o sporządzenie prognozy demograficznej, uwzględniającej bardziej odległą perspektywę. Pozwoliłoby to na racjonalne planowanie inwestowania i wykorzystania bazy szkolnej powiatu kamieńskiego oraz prowadzenie perspektywicznej polityki kadrowej.

## **2. Ludność**

Na koniec 2010 roku liczba ludności ogółem powiatu kamieńskiego wynosiła 47 672 osób. Od roku 2000 obserwujemy spadek liczby ludności – do roku 2010 o 0,84%, tj. 405 osób.

W kręgu naszego zainteresowania znalazła się ludność w wieku 0 – 19 lat. Na koniec 2012 roku liczba ludności w wieku 0 – 19 lat powiatu kamieńskiego wynosiła 18 753 osób. W okresie od roku 2000 do roku 2010 liczba ludności w powiecie zmniejszyła się o 28,45%, tj. 7653 osoby, zaś w roku 2013 w stosunku do roku 2010 spadek wyniósł 4,2%, tj. 799 osób.

W prognozie do roku 2020 nie przewiduje się już tak znacznego spadku liczby ludności: o ok. 5%, tj. ok. 1 tys. osób.<sup>19</sup>

Obserwowane zjawisko niewątpliwie świadczy o starzeniu się społeczeństwa powiatu kamieńskiego i stanowi odzwierciedlenie trendu ogólnokrajowego.

## **3. Migracje**

Analizując demografię powiatu kamieńskiego, nie można pominąć migracji ludności jako czynnika wpływającego zarówno na spadek, jak i przyrost ludności. Na przestrzeni 10 lat (od 2000 do 2010 r.) obserwuje się w powiecie kamieńskim ujemne saldo migracji, co oznacza, że więcej osób opuszcza tereny powiatu. Największy spadek liczby mieszkańców w powiecie, w wyniku ruchu migracyjnego, zanotowano w 2001 r. i 2006 r. – spadek o 168 i 123 osoby. Natomiast najmniejszy spadek odnotowano w roku 2000 i 2008 – spadek o 19 osób i wzrost o 32 osoby. Łącznie na przestrzeni analizowanych lat w powiecie zameldowało się 644 osoby mniej niż się wymeldowało<sup>20</sup>.

## **4. Prognozy demograficzne i ich wpływ na sytuację w edukacji**

Spadek wielkości przyrostu naturalnego, zmniejszanie się liczby ludności w wieku 0 – 19 lat, połączone z ogólnym zjawiskiem wydłużania się trwania życia, prowadzą do wzrostu liczby ludności w wieku starszym, czyli starzenia się ludności. Starzenie się społeczeństwa

<sup>19</sup> Dane pozyskane z Centrum Rozwoju Edukacji: Aplikacja z prognozą demograficzną na lata 2012-2030 dla JST

<sup>20</sup> Dane pozyskane z Centrum Rozwoju Edukacji: Aplikacja z prognozą demograficzną na lata 2012-2030 dla JST



jest odczuwalne w edukacji poprzez spadek liczby dzieci i młodzieży w szkołach, wzrost wieku zatrudnionych nauczycieli oraz wzrost zapotrzebowania na kształcenie dorosłych poprzez edukację przez całe życie.

Z analiz demograficznych wynika, iż w ciągu lat 1998 – 2009 liczba dzieci w wieku 6 – 15 lat w Polsce spadła o ponad 30%, które to zjawisko odczuły już szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne.

W powiecie kamieńskim na przestrzeni analizowanych lat nie obserwujemy wzrostu liczby urodzeń: w roku 2000 odnotowano 474 urodzenia, zaś w roku 2010 – 461. Nie możemy więc mówić o tendencjach krajowych, tj. o wzroście liczby urodzeń w ostatnich latach, spowodowanym zatrzymaniem procesu przesuwania wieku rodzenia oraz stanowiącym „echo” wyżu demograficznego lat 80-tych.<sup>21</sup>

Zasadnym jest w tej części opracowania przywołać wnioski przedstawione w opracowaniu „Uwarunkowania demograficzne samorządowych strategii oświatowych”:

- „Prognozy demograficzne wskazują na istotny spadek liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w edukacji w przyszłości.
- Szkoła przyszłości będzie musiała otworzyć się na wszystkie pokolenia, w tym także na inwestycje w rozwój osób dorosłych, uzupełniających i podnoszących swoje kwalifikacje.
- Wyzwanie to jest szczególnie istotne z perspektywy obszarów wiejskich, na których spadek urodzeń, a konsekwencji liczby dzieci i młodzieży będzie bardziej odczuwalny niż w miastach.
- Zmiany demograficzne mogą być wykorzystywane dla zwiększenia roli i udziału szkoły działaniach na rzecz integracji społecznej na poziomie lokalnym, szczególnie na obszarach wiejskich.
- W najbliższych latach skutki procesów demograficznych będą szczególnie odczuwane przez instytucje znajdujące się na początku i końcu cyklu edukacji formalnej – przedszkola i uczelnie wyższe.
- Zmiana demograficzna oznacza również w perspektywie kilkunastu lat spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, w tym w szczególności osób rozpoczynających swoją karierę zawodową.
- Sektor edukacji powinien zatem stworzyć atrakcyjne warunki zatrudnienia, aby zapewnić napływ do zawodu jak najlepszych absolwentów.
- Przeciętny wiek nauczycieli będzie wzrastał, zarówno z powodu starzenia się obecnej

21 Opracowane na podstawie „Uwarunkowania demograficzne samorządowych strategii oświatowych”, dr Agnieszka Chłoń – Domińczak, dr Dorota Węziak – Białowska, Instytut Statystyki i Demografii SGH, Instytut Badań Edukacyjnych

grupy nauczycieli jak i ograniczenia możliwości przechodzenia na wcześniejsze emerytury nauczycielskie.

- Ważne są inwestycje w rozwój zawodowy nauczycieli.”<sup>22</sup>

## **VI. Wybrane elementy oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych**

### **1. Kształcenie zawodowe**

#### **1.1. Kierunki kształcenia zawodowego**

W wyniku porównania zawodów nadwyżkowych i deficytowych z ofertą edukacyjną prowadzonych przez powiat kamieński szkół, otrzymujemy informację, które spośród nich najczęściej kształcą w kierunkach wpływających na wzrost bezrobocia w poszczególnych zawodach. Analizę oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia zawodowego, aktualną na koniec 2013 roku, dokonano w zestawieniu z dokumentami: „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie kamieńskim w roku 2012”, „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie kamieńskim w I półroczu 2013 roku”, ofertami pracy wg zawodów w powiecie kamieńskim: rok 2010 i 2011, sporządzonymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim oraz organizacją pracy szkół kształcących w zawodzie w latach: 2010/2011 – 2012/2013.

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim uczniowie kształcą się w następujących zawodach: w technikum: technik hotelarstwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik organizacji usług gastronomicznych, kucharz, technik żywienia i usług gastronomicznych; w zasadniczej szkole zawodowej: kucharz małej gastronomii, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, monter izolacji budowlanych, stolarz, piekarz, sprzedawca, murarz, elektryk, elektromechnik, monter–elektronik, kucharz, elektromechnik pojazdów samochodowych, ślusarz, murarz–tynkarz, lakiernik, cukiernik, tapicer.

Spośród wymienionych zawodów, w analizowanym okresie 10 było zawodami nadwyżkowymi, a 1 zawodem deficytowym.

W technikach, wchodzących w skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach, w analizowanym okresie żaden z zawodów nie był zawodem nadwyżkowym ani zawodem deficytowym w skali powiatu. Powtarzająca się suma wystąpień kształcenia w danym zawodzie występuje tylko w zawodzie technik hotelarstwa.<sup>23</sup>

<sup>22</sup> Opracowane na podstawie „Uwarunkowania demograficzne samorządowych strategii oświatowych”, dr Agnieszka Chłoń – Dominićzak, dr Dorota Węziak – Białowska, Instytut Statystyki i Demografii SGH, Instytut Badań Edukacyjnych

<sup>23</sup> Opracowane na podstawie danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kamieniu Pomorskim, danych pozyskanych ze szkół oraz danych z systemu informacji oświatowej

**Tabela nr 18: Oferta edukacyjna dla młodzieży w zakresie kształcenia zawodowego w powiecie kamińskim**

zawód	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorski						Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie						Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach						Suma wystąpień
	2010/2011	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2012/2013	2013/2014	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	
	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	l. uczniów w	l. absolwentów	
<b>technikum</b>																			
technik architektury krajobrazu							51	18	38	11	24	9							1
technik budownictwa							37	0	61	9	64	15							1
technik hotelarstwa	106	23	99	29	75	22	73	22	55	18	44	10							2
technik leśnik													19	0	27	0	42	0	1
technik hodowcy koni													34	9	29	6	24	5	1
technik rolnik													5	0	32	0	27	4	1
technik agrobiznesu													10	4	5	3	0	0	1
technik żywienia i gospodarstwa domowego	99	25	91	22	61	25													1
technik organizacji usług gastronomicznych	23	21	0	0	0	0													1
kucharz – techniczny	30	0	47	11	33	0													1
technik żywienia i usług gastronomicznych	0	0	0	0	25	0													1
<b>zasadnicza szkoła zawodowa</b>																			
kucharz małej gastronomii	57	20	53	23	14	14													1
sprzedawca	5	3	5	1	5	5													1
mechanik pojazdów samochodowych	25	10	22	5	22	7													1

[illegible]

24 Na podstawie opracowania Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie kamieńskim w 2012 roku, w I półroczu 2013 roku, w I półroczu Pomorskim

na podstawie opracowania „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie kamieńskim w 2012 roku”, Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim

Strategia oświatowa powiatu kamińskiego na lata 2014 – 2020

Liczba	2	0	0	
Procent	8,70%	0	0	

\* przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie

\*\* przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie

Podsumowując, analiza kształcenia zawodowego w powiecie kamieńskim prowadzi do następujących obserwacji:

- Najbogatszą ofertę edukacyjną posiada Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim, w szkołach którego to Zespołu uczniowie mogą podjąć naukę w 23 zawodach, przy czym 5 z nich to zawody techniczne, a 18 – zawody robotnicze. Z ogólnej liczby wyodrębniono 10 zawodów nadwyżkowych i 1 zawód deficytowy.
- Ciekawą ofertę edukacyjną posiadają Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach i Wolinie, które oferują naukę w zawodach: technik hodowca koni, technik leśnik, technik rolnik oraz technik budownictwa, technik hotelarstwa i technik architektury krajobrazu, przy czym żaden zawód z tej oferty nie jest ani zawodem nadwyżkowym, ani zawodem deficytowym.
- W rankingach zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie kamieńskim w latach 2010 – 2013 <sup>26</sup> wskazano zawody deficytowe, wśród których występują powtarzające się, m. in. technik prac biurowych, technik administracji, statystyk, fizjoterapeuta, technik farmaceutyczny, co wynika ze zmian w charakterze pracy.

Analiza oferty edukacyjnej szkół, w zestawieniu z wynikami prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych, prowadzi do wniosku, że oferta edukacyjna prowadzonych przez powiat kamieński szkół zawodowych nie odpowiada w pełni wymaganiom lokalnego rynku pracy.

## **2. Szkolnictwo specjalne**

Powiat kamieński jest organem prowadzącym dla jednego ośrodka kształcenia specjalnego:

- Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Kamieniu Pomorskim.

W roku szkolnym 2013/2014 w Ośrodku funkcjonują szkoły 3 szkoły:

- Szkoła Podstawowa Specjalna,
- Gimnazjum Specjalne,

---

<sup>26</sup> Opracowano na podstawie danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kamieniu Pomorskim oraz szkół, prowadzących kształcenie zawodowe

➤ Trzyletnia Szkoła Ponadgimnazjalna Specjalna Przysposabiająca do Pracy.

Z roku na rok obserwuje się wzrost liczby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczęszczających do szkół masowych, zaś spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół Ośrodka.

Łącznie w szkołach Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Kamieniu Pomorskim funkcjonuje 5 oddziałów, do których uczęszcza 40 uczniów, posiadających specjalne potrzeby edukacyjne.

Liczba oddziałów zmniejsza się – od 2007 roku (3 oddziały w szkole podstawowej i 3 w gimnazjum) ubyły 2 oddziały w w/w szkołach Ośrodka, przybył zaś 1 oddział w utworzonej od roku szkolnym 2010/11 szkole ponadgimnazjalnej.

Zmniejsza się znacząco liczba uczniów uczęszczających do szkół specjalnych – od roku szkolnego 2007/2008 (80 uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum) liczba uczniów zmniejszyła się o 40 osób.

## **VII. Warunki kształcenia oraz szanse edukacyjne dzieci i młodzieży z terenu powiatu**

Istotnym elementem systemu oświaty, zarówno w Polsce jak i w krajach Unii Europejskiej, jest koncentrowanie się na tworzeniu równych szans i warunków kształcenia dla wszystkich uczniów. W powiecie kamieńskim dostęp do oferty edukacyjnej jest szeroki – działa tu 29 szkół i placówek oświatowych publicznych i niepublicznych, z czego 23 dla dzieci i młodzieży, 6 dla dorosłych.

### **1. Poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne**

W Kamieniu Pomorskim i Wolinie funkcjonują Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne, które swoim działaniem obejmują wszystkie gminy: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim – Gminę Kamień Pomorski, Dziwnów, Golczewo i Świerżno; Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolinie – Gminę Wolin i Międzyzdroje.

Korzystanie z pomocy poradni jest dobrowolne oraz bezpłatne. Poradnia udziela wsparcia dzieciom i młodzieży, ich rodzicom, opiekunom i nauczycielom w zakresie szeroko pojętej pomocy psychologicznej, pedagogicznej oraz logopedycznej.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne wydają orzeczenia, które umożliwiają objęcie dziecka odpowiednią formą kształcenia specjalnego; wydają także opinie, kwalifikujące dzieci i młodzież do różnych form pomocy w zakresie edukacji i wychowania.

Z poniższych zestawień danych wynika, że ilość wydawanych przez Poradnie

Psychologiczno – Pedagogiczne w Kamieniu Pomorskim i Wolinie orzeczeń na przestrzeni analizowanych lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie, zaś opinii kształtuje się różnie, przy czym w ostatnim roku obserwujemy tendencję spadkową.

Najwięcej orzeczeń wydano dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz o potrzebie indywidualnego nauczania, zaś opinii – w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia oraz objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce.

Pracownicy obu poradni przeprowadzają też na terenie szkół i przedszkoli badania przesiewowe (wczesne wykrywanie dysfunkcji i uzdolnień).

Liczba dzieci przyjętych przez poradnie w analizowanym okresie kształtuje się różnie, przy czym liczba klientów była znacznie wyższa.

**Tabela nr 19: Liczba wydanych orzeczeń i opinii oraz liczba przyjętych dzieci<sup>27</sup>**

Rodzaj wydanego dokumentu	Ogółem					
	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim			Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wolinie		
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Orzeczenia ogółem	48	47	48	34	48	44
w tym m. in.:						
o upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim	14	20	21	7	8	17
o potrzebie indywidualnego nauczania	8	13	7	22	24	20
Opinie ogółem	497	419	275	437	501	387
w tym m. in.:						
o dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia	220	156	117	82	95	44
o objęciu dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce	117	163	53	46	106	82
Liczba dzieci przyjętych przez poradnię	1424	1629	1239	846	688	796

Działalność poradni psychologiczno – pedagogicznych skupia się także na udzielaniu wsparcia edukacyjno – terapeutycznego, w związku z czym poradnie podejmują następujące działania:

- Terapia pedagogiczna,
- Terapia psychologiczna,
- Terapia logopedyczna,
- EEG – Biofeedback,
- Wsparcie terapeutyczne w złożonych problemach wychowawczych,
- Spotkania z pedagogami szkolnymi wszystkich typów szkół,

<sup>27</sup> Na podstawie danych systemu informacji oświatowej (spisy 30 września) i danych poradni psychologiczno – pedagogicznych



- Działania w zakresie interwencji kryzysowej,
- Szkolenia rad pedagogicznych,
- Udział w zebraniach z rodzicami,
- Indywidualne konsultacje z rodzicami, nauczycielami,
- Realizacja zadań wynikających z realizacji programów przez szkoły, instytucje, placówki,
- Wsparcie młodzieży gimnazjalnej i szkół ponadgimnazjalnych w ramach doradztwa zawodowego.

## **2. Wyniki egzaminów**

( Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) na zakończenie nauki w szkołach publicznych i niepublicznych przeprowadza się następujące rodzaje sprawdzianów i egzaminów:

- sprawdzian szóstoklasistów – w sześcioletnich szkołach podstawowych,
- egzamin gimnazjalny – w trzyletnim gimnazjum,
- egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, techników, techników uzupełniających, szkół policealnych oraz szkół artystycznych II stopnia,
- egzamin maturalny dla absolwentów liceów ogólnokształcących, profilowanych, techników oraz ogólnokształcących szkół artystycznych II stopnia.

( Wyniki ogólnopolskich egzaminów zewnętrznych, prowadzonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na zakończenie edukacji na danym etapie kształcenia, świadczą o możliwościach edukacyjnych dzieci i młodzieży, a także poziomie kształcenia przez polskie szkolnictwo. Zestawienie wyników egzaminów ogólnopolskich na trzech szczeblach – wojewódzkim, krajowym i powiatowym pozwala na ocenę poziomu nauczania w powiecie.

### **2.1. Egzamin maturalny**

Egzamin maturalny przeprowadzany był w maju każdego roku. Aby uzyskać świadectwo dojrzałości, maturzyści musieli uzyskać pozytywny wynik (otrzymać co najmniej 30% maksymalnej liczby punktów) z egzaminów na poziomie podstawowym z trzech przedmiotów obowiązkowych: z języka polskiego i języka obcego nowożytnego – z egzaminów ustnych i pisemnych oraz z egzaminu pisemnego z matematyki.

Pozostałe przedmioty wymienione w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia

30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U nr 83, poz. 562, z późn. zm.) mogły być zdawane tylko jako przedmioty dodatkowe – na poziomie podstawowym albo rozszerzonym.

Do egzaminu maturalnego w szkołach prowadzonych przez powiat kamieński w roku 2013 przystąpiło 160 zdających, co stanowi 88,40% absolwentów (181).

Spośród przystępujących do egzaminu maturalnego największą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (109 osób), ponad dwukrotnie mniej liczną zbiorowością byli absolwenci techników (51 osób).<sup>28</sup>

Zdawalność egzaminu maturalnego przez ostatnie 4 lata dla powiatu kamieńskiego była o kilka i kilkanaście procent niższa niż średnia dla kraju oraz województwa zachodniopomorskiego. Największa różnica w analizowanych latach w roku 2011 dotyczyła matematyki i wyniosła od 9,6% w porównaniu z woj. zachodniopomorskim i 13,1% w stosunku do kraju.

Najwyższy % sukcesów odnotowujemy w języku polskim (93,35% w roku 2010 i 91,30% w roku 2011), najniższy zaś – w matematyce (65,90% w roku 2011 i 76,40% w roku 2010).

Najwyższy % sukcesów na maturze odnotowuje Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim: 100% ze wszystkich obowiązkowych przedmiotów w roku 2010, jak również od 100% do 95,9% w pozostałych latach poddanych analizie.

Na szczególną uwagę zasługuje % sukcesów:

- na egzaminie z matematyki w Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim (od 95,9% w roku 2013 do 100% w roku 2011 i 2012), przy wskaźniku krajowym, wynoszącym odpowiednio 88%, 87% i 79% oraz dla województwa zachodniopomorskiego odpowiednio 82,3%, 85,1% i 79%,
- na egzaminie z języka niemieckiego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie (100% w roku 2011, 2012), przy wskaźnikach krajowych wynoszących odpowiednio 91% i 96%) oraz wojewódzkich – 93,65% i 90,9%.<sup>29</sup>

Szczegółowe wyniki egzaminów maturalnych przedstawia tabela nr 20:

<sup>28</sup> Na podstawie danych własnych powiatu kamieńskiego i danych pozyskanych ze szkół

<sup>29</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu i danych ze szkół



## **2.2. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe**

### **2.2.1. Zasadnicze szkoły zawodowe**

W powiecie kamieńskim w roku 2013 (r. szk. 2012/2013) do egzaminu w 2 zawodach (kształcenie w 16 zawodach) przystąpiło 17 absolwentów, co stanowi 45,95% absolwentów. Egzamin zdało 8 osób, co stanowi 47,05% przystępujących do egzaminu i 21,62% ogólnej liczby absolwentów.

W roku 2010 (rok szkolny 2009/2010) do egzaminu przystąpiły 22 osoby, co stanowi 53,38% absolwentów. Egzamin zdało 17 osób, co stanowi 77,27% przystępujących do egzaminu i 40,48% ogólnej liczby absolwentów.

Równie wysoki % zdawalności odnotowano w roku 2011 (r. szk. 2010/2011) – 72,22%, zaś w stosunku do ogólnej liczby absolwentów – 57,78%.

Najwyższy % zdawalności w stosunku do liczby absolwentów w analizowanym okresie odnotowujemy w roku 2012 (r. szk. 2011/2012) – 64,29%, gdzie egzamin zdało 69,23% osób przystępujących.<sup>30</sup>

W analizowanym okresie wskaźniki dla powiatu kamieńskiego były nieco niższe niż wskaźniki dla okręgu oraz województwa zachodniopomorskiego.<sup>31</sup>

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (egzamin robotniczy) w zasadniczej szkole zawodowej obrazuje tabela nr 21.

### **2.2.2. Technika**

W szkołach prowadzonych przez powiat kamieński w roku 2013 (r. szk. 2012/2013) do egzaminu w 7 zawodach przystąpiło 80 absolwentów techników, co stanowi 89,89% absolwentów.

Egzamin zakończył się sukcesem dla 44 osób, tj. dla 55,00% przystępujących do egzaminu i dla 49,44% absolwentów.

W roku 2010 (r. szk. 2009/2010) do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przystąpiły 103 osoby, co stanowiło 85,12% absolwentów. Egzamin zakończył się sukcesem dla 45 zdających, co stanowi 43,70% zdających i 37,19% absolwentów techników.

Najwyższą zdawalność egzaminów zawodowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe w zawodach technikalnych odnotowano w roku 2012 (r. szk. 2011/2012) – dla szkół prowadzonych przez powiat kamieński – 63,37%.

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe na przestrzeni analizowanych lat była wyższa w zasadniczych szkołach zawodowych niż w technikach.

<sup>30</sup> Na podstawie danych własnych systemu informacji oświatowej i danych szkoły

<sup>31</sup> Dane pozyskane z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Wśród zawodów, w których najwięcej absolwentów przystąpiło do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, największą zdawalność ma zawód technik hotelarstwa – w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie, 71,67% przystępujących do egzaminu.<sup>32</sup>

W analizowanym okresie wskaźniki dla powiatu kamieńskiego były niższe niż wskaźniki dla okręgu oraz województwa zachodniopomorskiego.<sup>33</sup>

Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (egzamin technikalny) w technikach obrazuje tabela nr 21:

**Tabela nr 21: Zdawalność egzaminu zawodowego w szkołach zawodowych w powiecie kamieńskim**

Szkoła	Rok szkolny															
	2009/2010				2010/2011				2011/2012				2012/2013			
	l. absolwentów	l. przystępujących	l. zdanych egzaminów	%	l. absolwentów	l. przystępujących	l. zdanych egzaminów	%	l. absolwentów	l. przystępujących	l. zdanych egzaminów	%	l. absolwentów	l. przystępujących	l. zdanych egzaminów	%
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	42	22	17	R – 77,27	45	36	26	R – 72,22	42	40	27	R – 67,50	37	17	8	R – 47,05
	56	55	23	T – 41,81	69	69	32	T – 46,37	62	61	31	T – 50,81	47	46	30	T – 65,21
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie	52	40	18	T – 45,00	40	34	15	T – 44,12	30	28	19	T – 67,86	33	26	12	T – 46,15
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	13	8	4	T – 50,00	13	8	4	T – 50,00	10	7	5	T – 71,43	9	8	2	T – 25,00
Okręg - % zdawalności				R – 79,75				R – 77,57				R – 76,70				R – 75,31
				T – 58,79				T – 61,68				T – 62,82				T – 63,97
woj. zachodniopomorskie - % zdawalności				R – 77,54				R – 74,22				R – 74,11				R – 72,17
				T – 60,48				T – 61,68				T – 61,38				T – 62,02
powiat kamieński - % zdawalności				R – 77,27				R – 52,17				R – 67,44				R – 47,06
				T – 43,85				T – 52,38				T – 55,37				T – 58,72

R – zawody robotnicze

T – zawody technikalne

32 Na podstawie danych własnych systemu informacji oświatowej i danych szkoły

33 Na podstawie danych pozyskanych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

## VIII. Wydatki bieżące szkół i placówek

W roku 2013 na bieżącą działalność oświatową wydano 16 520 698,97 zł, zaś w roku 2012 – 17 090 624,50 złotych, z czego w roku 2012 i 2013 ponad 80% stanowią wydatki osobowe. Największą część wydatków stanowią wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Dużą część łącznej wartości wydatków stanowią wydatki na energię oraz wydatki rzeczowe szkół.

Największy przyrost wydatków w porównaniu do 2007 roku dotyczył wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane – przyrost o 35,20%; wydatki bieżące jednostek oświatowych w danym okresie wzrosły o 18,74%.

Udział wynagrodzeń w wydatkach bieżących jednostek oświatowych wzrósł o 10%.

Wydatki inwestycyjne największe wartości osiągnęły w roku 2011 (niemal 2 700 tys. zł) oraz w 2010 i 2009 – po ok. 1 600 tys. zł, przy niewielkich nakładach w pozostałych analizowanych latach.

Na przestrzeni lat 2007 – 2013 rok rocznie wzrastają łączne wydatki na oświatę. Zwiększa się również wielkość środków finansowych, stanowiących wkład powiatu kamieńskiego ponad środki otrzymywane w części oświatowej subwencji ogólnej. Obciążenie finansowe jednostek oświatowych powiatu kamieńskiego w latach budżetowych przedstawia tabela nr 22:

**Tabela nr 22: Obciążenie finansowe jednostek oświatowych powiatu kamieńskiego<sup>34</sup>**

Rok budżetowy	Subwencja oświatowa	dochody*	Wydatki na oświatę ogółem*	dopłata
2013	13 213 749 zł	1 292 829,68 zł	16 520 698,97 zł	2 059 587,56 zł
2012	13 465 361 zł	1 476 247,34 zł	17 090 624,50 zł	2 149 016,16 zł
2011	13 058 126 zł	1 075 231,85 zł	16 512 079,56 zł	2 378 721,71 zł
2010	12 001 225 zł	1 438 729,75 zł	15 249 425,75 zł	1 809 471,00 zł
2009	12 569 244 zł	1 064 713,11 zł	15 287 447,74 zł	1 183 990,63 zł
2008	11 899 908 zł	1 175 330,84 zł	13 453 019,19 zł	377 780,35 zł
2007	10 348 025 zł	1 762 086,89 zł	13 168 491,87 zł	1 058 379,98 zł

\* bez inwestycji

Bieżące wydatki na oświatę w latach szkolnych jako procent otrzymanej subwencji obrazuje tabela nr 23, opracowana na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej:

**Tabela nr 23: Bieżące wydatki na zadania oświatowe jako procent otrzymanej subwencji oświatowej<sup>35</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Szkoły powiatowe
<b>KRAJ</b>	2007/08	109,12%
	2008/09	106,71%
	2009/10	106,43%
	2010/11	106,12%
	2011/12	B/D
<b>WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	112,29%
	2008/09	110,53%
	2009/10	109,80%
	2010/11	108,95%
	2011/12	B/D
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	104,29%
	2008/09	103,49%
	2009/10	104,08%
	2010/11	104,53%
	2011/12	B/D
<b>POWIAT KAMIEŃSKI</b>	2007/08	116,92%
	2008/09	117,60%
	2009/10	123,78%
	2010/11	124,45%
	2011/12	B/D

W roku szkolnym 2007/2008 bieżące wydatki na zadania oświatowe, jako procent otrzymanej subwencji oświatowej, w powiecie kamieńskim przewyższały wskaźniki dla kraju, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu ziemskiego, odpowiednio o 7,15%, 4,12% i 12,11%.

Na przestrzeni analizowanych lat (2007 – 2011) wskaźnik dla kraju stopniowo obniżał się i w efekcie uległ obniżeniu o ok. 2,5%.

W województwie zachodniopomorskim nastąpił identyczny proces – wskaźnik uległ obniżeniu o ok. 3%.

W powiecie ziemskim wskaźnik utrzymywał się na zbliżonym poziomie.

Odwrotną sytuację obserwujemy w powiecie kamieńskim, gdzie na przestrzeni analizowanych lat bieżące wydatki na zadania oświatowe jako procent otrzymanej subwencji oświatowej wzrosły o 6,44%, przy czym gwałtowny wzrost analizowanego wskaźnika nastąpił w roku szkolnym 2009/2010, o 5,26% w stosunku do roku szkolnego 2008/2009, i utrzymuje się na wyższym poziomie.

<sup>35</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

Analizując bieżące wydatki na zadania oświatowe, w kontekście bieżących wydatków na zadania oświatowe jako procentu otrzymanej subwencji oświatowej, zasadnym jest poddać analizie wskaźnik oświatowy, jakim jest udział wynagrodzeń w bieżących wydatkach na oświatę.

**Tabela nr 24: Udział wynagrodzeń w bieżących wydatkach na oświatę<sup>36</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Szkoły zawodowe	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	81,87%	82,24%	79,28%	85,18%	88,19%	86,79%
	2008/09	82,04%	82,74%	79,35%	85,65%	88,57%	87,19%
	2009/10	82,71%	84,13%	79,87%	86,07%	88,64%	87,57%
	2010/11	84,16%	85,97%	81,60%	89,69%	89,00%	0,00%
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	84,20%	79,96%	81,93%	87,22%	89,29%	85,55%
	2008/09	83,96%	80,03%	82,43%	87,69%	90,08%	87,70%
	2009/10	83,78%	82,42%	82,68%	87,71%	90,08%	89,67%
	2010/11	84,18%	85,65%	83,71%	90,26%	90,00%	0,00%
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	81,76%	84,25%	79,07%	84,74%	87,64%	86,80%
	2008/09	81,69%	84,22%	78,94%	85,44%	88,16%	87,28%
	2009/10	82,14%	84,92%	79,31%	85,87%	88,14%	87,67%
	2010/11	83,53%	86,34%	80,82%	88,99%	88,75%	0,00%
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>POWIAT KAMIEŃSKI</b>	2007/08	83,49%	96,36%	77,28%	90,12%	93,34%	M/U
	2008/09	85,63%	94,07%	78,32%	91,20%	93,97%	M/U
	2009/10	87,20%	94,49%	79,02%	91,46%	92,54%	M/U
	2010/11	87,43%	93,58%	80,69%	93,35%	M/U	0,00%
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D

- W liceum ogólnokształcącym wskaźnik w roku szkolnym 2010/2011 w powiecie kamieńskim jest wyższy niż w kraju, województwie zachodniopomorskim i powiecie ziemskim, odpowiednio o 3,9%, 3,9% i 4,7%.

Na przestrzeni analizowanych lat wzrósł o 4,72%, podczas gdy w kraju wzrósł o 2,80%, w województwie zachodniopomorskim utrzymał się na zbliżonym poziomie (zmniejszenie o 0,02%), zaś w powiecie ziemskim wzrósł o 2,16%.

- W szkołach zawodowych wskaźnik jest nieco niższy w kraju i województwie zachodniopomorskim, odpowiednio o 1,16% i 3,60%. W stosunku do poziomu agregacji: powiat ziemski, wskaźnik utrzymuje się na zbliżonym poziomie (mniejszy

<sup>36</sup> Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej



o 0,16%).

- W szkołach, prowadzących kształcenie specjalne, na przestrzeni wszystkich analizowanych lat wskaźnik dla powiatu kamieńskiego był znacznie wyższy, niż wskaźnik dla kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego. W stosunku do wskaźników krajowych różnica ta wynosiła odpowiednio: w szkole podstawowej od 5,80% w roku 2007/2008 do 4,08% w roku 2010/2011, zaś w gimnazjum od 5,84% w roku 2007/2008 do 4,40% w roku 2009/2010.

W analizowanych latach wskaźnik dla powiatu kamieńskiego był również wyższy niż wskaźnik dla województwa zachodniopomorskiego – od 3,32% w roku szkolnym 2007/2008 do 4,28% w roku szkolnym 2009/2010 w szkole podstawowej; w gimnazjum różnica wyniosła od 4,55% w roku 2007/2008 do 2,73% w roku 2009/2010.

W stosunku do wskaźników powiatu ziemskiego w analizowanych latach także obserwujemy znaczne przewyższenie: w szkole podstawowej od 6,74% w roku 2008/2009 do 4,90% w roku 2010/2011; w gimnazjum różnica wyniosła od 6,59% w roku 2008/2009 do 4,99% w roku 2009/2010.

Wysokość subwencji oświatowej uzależniona jest od liczby uczniów oraz typów i rodzajów szkół, w których uczniowie pobierają naukę. Kwota bazowa oraz tzw. „wagi” na szkolne i pozaszkolne zadania oświatowe, określone corocznie przez ministra edukacji narodowej w rozporządzeniu, generują ostateczną wielkość środków finansowych części oświatowej subwencji ogólnej, korygowaną przez wskaźnik korygujący, określany indywidualnie dla każdego organu prowadzącego. W związku z powyższym istotna jest analiza wydatków bieżących na zadania oświatowe w przeliczeniu na jednego ucznia. Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jednego ucznia, z poziomów agregacji: kraj, województwo zachodniopomorskie, powiat ziemski, powiat kamieński przedstawia tabela nr 25:

**Tabela nr 25: Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jednego ucznia (w PLN)<sup>37</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Szkoły zawodowe	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	4 489	4 099	5 266	24 787	14 933	16 970
	2008/09	4 976	4 917	5 748	28 279	17 170	21 949
	2009/10	5 476	5 672	6 224	31 717	19 148	25 754
	2010/11	5 921	6 083	6 777	34 368	20 996	29 682
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	4 686	4 915	5 239	21 958	13 825	18 071
	2008/09	5 254	6 072	5 766	26 020	15 888	23 905
	2009/10	5 818	9 361	6 278	27 506	17 404	24 202
	2010/11	6 326	8 936	6 880	28 528	19 270	25 868
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	4 324	3 535	5 049	21 707	13 218	15 609
	2008/09	4 794	4 260	5 541	25 020	15 078	19 620
	2009/10	5 208	5 603	6 000	29 033	17 503	23 717
	2010/11	5 773	5 392	6 626	31 275	18 846	28 327
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>POWIAT KAMIEŃSKI</b>	2007/08	4 500	3 859	6 740	7 246	9 639	M/U
	2008/09	5 036	5 024	7 246	10 089	11 152	M/U
	2009/10	4 731	8 186	8 224	14 620	14 930	M/U
	2010/11	5 169	9 078	8 886	15 928	16 656	M/U
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D

\*nieścisłości w powiecie ziemskim

- W liceum ogólnokształcącym na przestrzeni analizowanych lat szkolnych wskaźnik zarówno w powiecie kamieńskim, jak i w kraju oraz powiecie ziemski utrzymywał się na zbliżonym poziomie; w województwie zachodniopomorskim był wyższy niż w powiecie kamieńskim o ponad 18% w roku szk. 2009/2010 i 2010/2011.

Na przestrzeni analizowanych lat w powiecie kamieńskim wskaźnik wzrósł o 12,94%, podczas gdy w kraju wzrósł o 24,19%, w województwie zachodniopomorskim – o 25,92%, zaś w powiecie ziemskim wzrósł o 25,10%.

- W szkołach zawodowych w powiecie kamieńskim wskaźnik na przestrzeni wszystkich analizowanych lat szkolnych jest wyższy niż w kraju, województwie zachodniopomorskim oraz w powiecie ziemskim – w roku szk. 2007/2008 odpowiednio o 27,99%, 28,65% i 33,49%, zaś w roku szk. 2010/2011 odpowiednio o 31,12%, 29,16% i 34,11%.

Różnica zwiększyła się w stosunku do wskaźnika krajowego o 3,13%, województwa

37 Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

zachodniopomorskiego o 1,17% oraz powiatu ziemskiego o 0,62%.

- W szkołach, prowadzących kształcenie specjalne, na przestrzeni wszystkich analizowanych lat wskaźnik dla powiatu kamieńskiego był niższy, niż wskaźnik dla kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego.

W stosunku do wskaźników krajowych różnica ta wynosiła odpowiednio: w szkole podstawowej od ponad trzykrotnie mniejszej kwoty (342%) w roku 2007/2008 do ponad dwukrotnie mniejszej kwoty (215,77%) w roku 2010/2011, zaś w gimnazjum od 35,45% w roku 2007/2008 do 20,67% w roku 2010/2011.

W analizowanych latach wskaźnik dla powiatu kamieńskiego był również niższy niż wskaźnik dla województwa zachodniopomorskiego – od trzykrotnie mniejszej kwoty (303,03%) w roku szkolnym 2007/2008 do prawie dwukrotnie mniejszej kwoty (179,11%) w roku szkolnym 2010/2011 w szkole podstawowej; w gimnazjum różnica wyniosła od 30,28% w roku 2007/2008 do 13,57% w roku 2010/2011.

W stosunku do wskaźników powiatu ziemskiego w analizowanych latach także obserwujemy znacznie niższe wskaźniki: w szkole podstawowej od prawie trzykrotnie niższego (299,57%) w roku 2007/2008 do niemal dwukrotnie niższego (196,35%) w roku szk. 2010/2011; w gimnazjum różnica wyniosła od 27,08% w roku 2007/2008 do 11,62% w roku 2010/2011.

Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jeden oddział, z poziomów agregacji: kraj, województwo zachodniopomorskie, powiat ziemski, powiat kamieński przedstawia tabela nr 26:

**Tabela nr 26: Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jeden oddział (w PLN)<sup>38</sup>**

Poziom agregacji	Rok szkolny	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Szkoły zawodowe	Szkoła podstawowa specjalna	Gimnazjum specjalne	Szkoła ponadgimnazjalna specjalna
<b>KRAJ</b>	2007/08	133 087	104 492	135 365	192 854	143 795	182 463
	2008/09	145 773	122 855	144 794	211 289	159 154	222 808
	2009/10	158 084	142 485	154 899	226 470	172 325	265 176
	2010/11	169 362	154 561	167 895	236 130	184 388	306 029
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007/08	131 162	115 589	127 328	155 344	137 319	176 642
	2008/09	145 024	127 755	133 709	184 417	149 139	200 587
	2009/10	156 542	201 090	147 366	200 599	162 566	248 842
	2010/11	167 529	222 211	160 402	204 014	175 953	250 559

38 Na podstawie danych pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej

	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>POWIAT ZIEMSKI</b>	2007/08	125 441	90 707	128 147	176 746	131 876	166 522
	2008/09	137 459	107 466	137 994	192 147	143 984	201 092
	2009/10	149 778	127 683	148 084	208 358	157 802	250 203
	2010/11	160 599	138 087	161 686	220 731	170 968	289 725
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D
<b>POWIAT KAMIEŃ SKI</b>	2007/08	112 753	97 752	135 212	84 537	144 581	M/U
	2008/09	118 973	113 045	152 852	100 894	152 405	M/U
	2009/10	115 208	225 124	194 029	160 817	164 234	M/U
	2010/11	125 991	204 256	209 969	106 188	172 110	M/U
	2011/12	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D	B/D

- W liceum ogólnokształcącym na przestrzeni analizowanych lat szkolnych wskaźnik w powiecie kamieńskim utrzymywał się na niższym poziomie niż w kraju, województwie zachodniopomorskim i w powiecie ziemskim, odpowiednio o od 15,28% (r. szk. 2007/2008) do 27,12% (r. szk. 2009/2010) w odniesieniu do kraju; od 14,04% (r. szk. 2007/2008) do 26,40% (r. szk. 2009/2010) w odniesieniu do województwa zachodniopomorskiego i od 10,11% (r. szk. 2007/2008) do 23,08% (r. szk. 2009/2010) w odniesieniu do powiatu ziemskiego. Na przestrzeni analizowanych lat w powiecie kamieńskim wskaźnik wzrósł o 10,51%, podczas gdy w kraju wzrósł o 21,42%, w województwie zachodniopomorskim o 21,71%, zaś w powiecie ziemskim wzrósł o 21,89%.
- W szkołach zawodowych w powiecie kamieńskim wskaźnik na przestrzeni wszystkich analizowanych lat szkolnych jest wyższy niż w kraju (oprócz r. szk. 2007/2008), województwie zachodniopomorskim oraz w powiecie ziemskim – w roku szk. 2007/2008 odpowiednio o 6,19% i 5,51%, zaś w roku szk. 2010/2011 o ponad 20% do wszystkich uwzględnionych w analizie poziomów agregacji. Na przestrzeni analizowanych lat w powiecie kamieńskim wskaźnik wzrósł o 35,60%, podczas gdy w kraju wzrósł o 19,38%, w województwie zachodniopomorskim o 20,62%, zaś w powiecie ziemskim wzrósł o 20,74%.
- W szkołach, prowadzących kształcenie specjalne, na przestrzeni wszystkich analizowanych lat wskaźnik dla powiatu kamieńskiego był niższy, niż wskaźnik dla kraju, województwa zachodniopomorskiego i powiatu ziemskiego. W stosunku do wskaźników krajowych różnica ta wynosiła odpowiednio: w szkole podstawowej od ponad dwukrotnie mniejszej kwoty (228%) w roku 2007/2008 do niemal półtorej raza mniejszej kwoty (140,82%) w roku 2009/2010, zaś w gimnazjum w analizowanych latach wskaźnik utrzymywał się na zbliżonym

poziomie.

W analizowanych latach wskaźnik dla powiatu kamieńskiego był również niższy niż wskaźnik dla województwa zachodniopomorskiego oraz dla powiatu ziemskiego i utrzymywał się w wartościach przybliżonych do wykazanych dla kraju.

W największej części wydatki na edukację są pokrywane z subwencji oświatowej. W 2013 roku udział subwencji w ogóle pieniędzy wydatkowanych na oświatę stanowił 79,98%, w latach 2007 – 2012 kształtował się pomiędzy 78,58% w roku 2007, a 88,46% w roku 2008 (rok 2009 – 82,22%, 2010 – 78,70%, 2011 – 79,08%).

Najmniej pieniędzy na edukację otrzymuje się z wynajmu bazy oświatowej.

## IX. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest najczęściej stosowaną metodą analityczną, stosowaną do usystematyzowania i pogrupowania informacji na wszystkich obszarach planowania strategicznego:

S – mocne strony (strengths)

W – słabe strony – (weaknesses)

O – szanse (opportunities)

T – zagrożenia (threats)

Przedstawiona analiza SWOT oświaty powiatu kamieńskiego jest ogólnym podsumowaniem diagnozy oświaty, jak również wstępnym określeniem celów i zadań oświaty naszego powiatu.

### Analiza SWOT stanu edukacji – POWIAT KAMIEŃSKI

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Szeroka oferta edukacyjna szkół, z atrakcyjnymi kierunkami kształcenia.	1. Wysokie koszty utrzymania szkół i placówek oświatowych.
2. Potencjał ludzki – wykwalifikowana kadra podnosząca swoje kwalifikacje zawodowe.	2. Niezadawalający stan techniczny bazy lokalowej placówek oświatowych.
3. Rozwinięta infrastruktura szkół dla wybranych kierunków kształcenia, z bazą do praktycznej nauki zawodu.	3. Niezadawalające wyposażenie w pomoce dydaktyczne, zaplecze dydaktyczne wymagające modernizacji i dofinansowania.
4. Wysokie wskaźniki promocji uczniów.	4. Sale gimnastyczne niespełniające standardowych

<p>5. Wysokie wskaźniki % wyników i zdawalności egzaminów maturalnych, sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych.</p> <p>6. Podmiotowe traktowanie uczniów.</p> <p>7. Atmosfera w szkole i klasie przyjazna uczniowi, szkoła – miejscem bezpiecznym i przyjaznym dla uczniów.</p> <p>8. Wymiana zagraniczna młodzieży.</p> <p>9. Pozyskiwanie uczniów spoza terenu powiatu i możliwość ich zakwaterowania w internatach szkół.</p> <p>10. Objęcie specjalistyczną całodobową opieką uczniów specjalnej troski.</p> <p>11. Wyposażenie bazy do kształcenia specjalnego.</p> <p>12. Wyposażenie szkół w pracownie komputerowe z dostępem do Internetu.</p> <p>13. Lokalna tradycja.</p> <p>14. Zaangażowanie nauczycieli w promocję szkoły i współpracę ze środowiskiem.</p> <p>15. Szeroka oferta pomocy psychologiczno – pedagogicznej skierowanej do dzieci i młodzieży z terenu Powiatu.</p> <p>16. Monopol placówek oświatowych (poradni psychologiczno – pedagogicznej) na na niektóre zadania oświatowe.</p> <p>17. Warunki lokalowe – przyjazne osobom niepełnosprawnym.</p> <p>18. Dobra współpraca z organem prowadzącym i innymi instytucjami powiatowymi.</p> <p>19. Uczestnictwo uczniów w konkursach i olimpiadach szkolnych i pozaszkolnych oraz zawodach sportowych.</p> <p>20. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, zaangażowanie Rady Rodziców w działalność szkoły.</p>	<p>wymogów.</p> <p>5. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do potrzeb i zainteresowań uczniów.</p> <p>6. Brak środków na realizację zajęć pozalekcyjnych.</p> <p>7. Małe zaangażowanie ze strony uczniów w życie szkoły.</p> <p>8. Zbyt małe zainteresowanie gimnazjalistów kształceniem w szkołach Powiatu; słabe w szkołach kształcących w zawodzie.</p> <p>9. Małe zainteresowanie rodziców dziećmi oraz współpracą ze szkołą.</p> <p>10. Niekorzystne opinie o szkołach w środowisku, również wynikające z tradycyjnego antagonizmu miasta i wsi oraz z tego, że do szkół trafiają uczniowie z trudnościami edukacyjnymi.</p> <p>9. Niewystarczające pozyskiwanie środków z UE na działania szkół i placówek oświatowych (zawile procedury, brak wystarczających środków na niezbędne opracowania planistyczne i kosztorysy, wysoki własny wkład finansowy).</p> <p>10. Za mało ofert pracy dla absolwentów szkół powiatu, powodujący ich migrację.</p> <p>11. Wysokie koszty kształcenia ucznia w szkołach ponadgimnazjalnych: ogólnokształcących i zawodowych.</p> <p>12. Zbyt niska subwencja na ucznia szkoły ponadgimnazjalnej, szczególnie zawodowej.</p> <p>13. Nie uwzględnienie w subwencji oświatowej kosztów dodatku wiejskiego i mieszkaniowego dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na wsi.</p> <p>15. Zbyt duża dynamika zmian powodująca małe rozpoznanie aktualnych potrzeb rynku pracy.</p> <p>16. Brak dogodnych obszarów dla rozmaitych inwestycji gospodarczych i tworzenia miejsc pracy.</p> <p>17. Opór części nauczycieli przed zmianami.</p> <p>18. Niejednolite środowisko oświatowe, często o różnych celach.</p> <p>18. Brak systemu doradztwa zawodowego – gimnazjum.</p> <p>19. Zbyt długi okres oczekiwania na diagnozę.</p> <p>20. Niedoskonały system kształcenia dorosłych.</p>
---	---

	<p>21. Starzejący się sprzęt komputerowy.</p> <p>22. Brak osiągnięć uczniów w olimpiadach i konkursach.</p>
<b>SZANSE</b>	<b>ZAGROŻENIA</b>
<p>1. Większa aktywność szkół w zakresie dbałości o jakość kształcenia i kreowanie pozytywnego wizerunku szkół.</p> <p>2. Prawidłowe wdrożenie reformy szkolnictwa zawodowego.</p> <p>3. Atrakcyjność i innowacyjność kształcenia.</p> <p>4. Podpisanie umów partnerskich ze szkołami o podobnym profilu w kraju i ze szkołami z zagranicy.</p> <p>5. Współpraca z uczelniami wyższymi, instytucjami wspomagającymi pracę szkół oraz środowiskiem lokalnym.</p> <p>6. Głębokie wejście z działaniami promocyjnymi w lokalne środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska oświatowego.</p> <p>7. Gotowość do wprowadzania innowacji w wielu dziedzinach.</p> <p>8. Postępująca informatyzacja szkół.</p> <p>9. Dobra pomoc pedagogiczno – psychologiczna.</p> <p>10. Możliwość indywidualnego podejścia do ucznia ze względu na środowiskowy charakter szkoły.</p> <p>11. Otwarty dialog pomiędzy uczniami i nauczycielami.</p> <p>12. Realizacja planów inwestycyjnych i programów dydaktycznych przy udziale środków UE.</p> <p>13. Dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się trendów na rynku pracy.</p> <p>14. Prowadzenie polityki oszczędnościowej, zwiększenie dochodów własnych placówki.</p> <p>15. Wzrastające zapotrzebowanie na usługi psychologiczno – pedagogiczne.</p> <p>16. Możliwość wykorzystania nauczycieli z dodatkowymi kwalifikacjami do realizacji celów statutowych szkół.</p> <p>17. Poprawa warunków kształcenia na skutek zmniejszenia liczby uczniów w oddziałach, wynikającego z niżu demograficznego.</p> <p>18. Wdrożenie informatycznego systemu do zarządzania szkołami/placówkami.</p>	<p>1. Niż demograficzny powodujący:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zmniejszenie liczby uczniów</li> <li>- mniej środków na zadania oświatowe i migracja mieszkańców.</li> </ul> <p>2. Niższa subwencja oświatowa wynikająca ze zmniejszenia liczby uczniów.</p> <p>3. Bliskość miasta Szczecina, z bogatą ofertą edukacyjną.</p> <p>4. Coraz większa liczba młodzieży wybierająca szkoły ponadgimnazjalne w Szczecinie.</p> <p>5. Postrzeganie szkół jako słabych, nie dbających o zachowanie odpowiedniego poziomu nauczania.</p> <p>6. Słabe połączenia komunikacyjne, wpływające na decyzję o wyborze miejsca kształcenia.</p> <p>7. Wzrost kosztów kształcenia, szczególnie zawodowego.</p> <p>8. Przyzwyczajenia i stosowanie przestarzałych praktyk blokujących rozwój zawodowy i negatywnie wpływających na jakość kształcenia.</p> <p>9. Konsumpcjonizm młodzieży.</p> <p>10. Narastanie zjawisk patologii społecznych, powodujących demoralizację młodzieży.</p> <p>11. Stopniowa degradacja bazy lokalowej szkół.</p> <p>12. Nadmierna biurokratyzacja szkół i placówek oświatowych.</p> <p>13. Wysoki poziom bezrobocia, duży odsetek osób długotrwale pozostających bez pracy.</p> <p>14. Zbyt małe wykorzystanie lub brak dokładnych analiz rynku pracy dotyczących zapotrzebowania na absolwentów o określonych kwalifikacjach.</p> <p>15. Rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych, zbyt duża tolerancja, obojętność rodziców i środowiska na zachowania uczniów powodujące zanik kultury środowiskowej.</p> <p>16. Brak wsparcia ze strony rodziców ze względu na zagraniczne wyjazdy zarobkowe.</p> <p>17. Silne przywiązanie do dotychczasowych</p>

<p>19. Rozwój technologii informatycznych wspomagających kształcenia (e-learning).</p> <p>20 Rozszerzenie zakresu działalności na terenie szkół organizacji młodzieżowych, charytatywnych.</p> <p>21. Możliwości wykorzystania zewnętrznych środków finansowych na rozbudowę infrastruktury technicznej i bazy edukacyjnej jednostek oświatowych.</p> <p>22. Wsparcie szkół i placówek oświatowych przez instytucje realizujące programy pomocowe i działające na rzecz edukacji.</p> <p>23. Udział pracodawców, uczelni i innych podmiotów w kreowaniu szkolnych systemów edukacji zawodowej odpowiadających na potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.</p> <p>24. Niższe koszty utrzymania budynków szkół i placówek po przeprowadzeniu termomodernizacji.</p> <p>25. Nabór do szkół powiatu uczniów z innych powiatów.</p>	<p>rozwiązań i niechęć do dokonywanych zmian.</p> <p>18. Mało stabilne prawo oświatowe: częste zmiany w aktach prawnych.</p> <p>20. Emigracja absolwentów szkół do lepiej gospodarczo rozwiniętych ośrodków w kraju oraz za granicę.</p> <p>21. Stereotypowe postrzeganie (m.in. przez uczniów i ich rodziców) szkół zawodowych, głównie zasadniczych, jako „gorszych”.</p> <p>22. Niedoinwestowanie edukacji w wyniku niedoszacowania wydatków na oświatę.</p> <p>24. Pogłębianie się kryzysu finansów publicznych.</p> <p>25. Brak w budżecie powiatu środków na wkłady własne do projektów unijnych i programów rządowych dla oświaty.</p> <p>25. Wzrost biurokracji obciążającej jednostki oświatowe dodatkową pracą.</p> <p>26. Brak akceptacji społecznej dla restrukturyzacji sieci szkół wynikającej z niżu demograficznego.</p>
---	--

## X. Wizja i misja oświaty powiatu kamieńskiego

### 1. Wizja

**Oświata powiatu kamieńskiego – źródłem sukcesu ucznia i nauczyciela, nowoczesna, wychodząca naprzeciw potrzebom rynku pracy.**

Kształcenie młodego pokolenia należy traktować jako pożądaną inwestycję powiatu kamieńskiego.

Zdobyta wiedza i pozyskane umiejętności są kapitałem, który przyniesie efekty na kolejnych etapach kształcenia oraz rynku pracy, szczególnie lokalnym, a także pozwoli młodemu człowiekowi znaleźć swoje miejsce w demokratycznym społeczeństwie.

Szczególnie istotnym elementem w zakresie oświaty jest zarządzanie jednostkami oświatowymi, które należy powierzyć wykształconej, zmotywowanej, nastawionej na sukces, rozwój i zmiany zarządzanej jednostki, kadrze kierowniczej.



## **2. Misja**

Misją powiatu kamieńskiego w obszarze oświaty jest udoskonalanie systemu edukacji, polegające na tworzeniu edukacji nowoczesnej i skutecznej, zapewniającej wysoką jakość kształcenia oraz gwarantującej dobre warunki wszystkim uczniom: tym, którzy będą kontynuować naukę na wyższych etapach kształcenia, tym, którzy podejmą pracę, oraz stworzyć wszystkim możliwości dostosowania się do dynamicznych zmian rynku pracy.

Szkoła ma stwarzać warunki kształcenia, począwszy od świadomego wyboru szkoły i kierunku kształcenia, zapewniające uczniowi rozwijanie zainteresowań, wyzwajające aktywność społeczną i intelektualną oraz kreatywność, a także zapewniające poczucie własnej wartości.

## **XI. Priorytety oświatowe powiatu kamieńskiego na lata 2014 – 2020**

### **1. Priorytet I – Podniesienie jakości kształcenia**

#### **1.1 Diagnoza**

Uczenie się i jego rozwój nie może ograniczać się do biernego przyswajania treści programów nauczania i powtarzania ich na egzaminach. Zadaniem współczesnej szkoły, wychodzącej naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom jej klientów, jest kształtowanie w większym niż dotychczas stopniu kluczowych kompetencji potrzebnych w wielu zawodach, analiza i praktyczne zapoznawanie uczących się z rynkiem pracy oraz przygotowanie do aktywnego uczenia się przez całe życie.

W powiecie kamieńskim w szkołach, prowadzących kształcenie zawodowe: w zasadniczej szkole zawodowej (zawody robotnicze) oraz w technikach (zawody technikalne) łącznie kształci się w 508 osób (111 w zasadniczej szkole zawodowej i 397 w technikum) w 10 zawodach technikalnych i 18 zawodach robotniczych, wśród których 10 zawodów to zawody nadwyżkowe, a tylko 2 – to zawody deficytowe.

Spośród wszystkich szkół, które prowadzą kształcenie zawodowe, tylko Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim posiada w swojej ofercie edukacyjnej zawody nadwyżkowe, przy czym są to zawody robotnicze, nauczane w zasadniczej szkole zawodowej w klasie wielozawodowej.

W ogólnej liczbie bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej: we wszystkich analizowanych latach ok. 40%. Osoby z wykształceniem wyższym stanowią od ok. 2% do ok. 6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Bardzo liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym: od ponad

25% do 30% oraz policealnym i średnim zawodowym – od ok. 15% do ok. 20%.<sup>39</sup>

Na podstawie przedstawionych faktów, iż osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym przeważają wśród osób bezrobotnych, może świadczyć o tym, iż oferta edukacyjna szkół zawodowych powiatu kamieńskiego nie odpowiada w pełni wymaganiom lokalnego rynku pracy.

W analizowanym okresie najwięcej ofert pracy złożono dla pracowników w zawodach: technik prac biurowych, robotnik gospodarczy, sprzedawca, pokojowa, robotnik budowlany, pomoc kuchenna, itd., przy czym zawody te powtarzają się w analizowanych latach: 2010 – 2013.

Najwięcej bezrobotnych wg zawodów w danym okresie to: osoby bez zawodu, sprzedawcy, kucharze, technicy ekonomiści, murarze, technicy żywienia i gospodarstwa domowego itd., przy czym zawody te powtarzają się w analizowanych latach: 2010 – 2013.

„Globalizacja, technologie informatyczne oraz zmiany w organizacji pracy składają się na zwiększony popyt na profesjonalistów, techników oraz wysoko kwalifikowanych robotników. System edukacji, aby być efektywny, musi wykształcić sposoby reagowania na zmiany zachodzące na rynku pracy. Położenie powiatu kamieńskiego daje możliwości rozwoju branży turystycznej, w której znajduje zatrudnienie duża liczba bezrobotnych. Rynek pracy potrzebuje osób o coraz wyższych kwalifikacjach i umiejętnościach.”<sup>40</sup>

Do analizy zagadnienia wykorzystano również materiał uzyskany z ankiet, przekazanych do gimnazjów, prowadzonych przez gminy powiatu kamieńskiego. Uzyskane odpowiedzi wskazują, że ankietowani, m. in. uczniowie, przy wyborze szkoły kierowali się przede wszystkim: aspiracjami edukacyjnymi młodzieży oraz aspiracjami edukacyjnymi rodziców, zaś przy wyborze kształcenia w zawodzie – również aspiracjami edukacyjnymi młodzieży oraz bazą dydaktyczną szkół.

Niepokojący jest fakt, iż spośród kryteriów decydujących o wyborze szkoły, rzadko brane są pod uwagę prognozy rynku pracy, otoczenie edukacyjne, aktualna struktura rynku pracy oraz baza dydaktyczna i kadra szkół, zaś przy wyborze kształcenia w zawodach – aktualna struktura rynku pracy, prognozy rynku pracy oraz otoczenie edukacyjne.

Wśród odpowiedzi, zarówno dot. wyboru szkoły, jak i wyboru kierunków kształcenia, pojawiają się: możliwości finansowe rodziny i odległość szkoły od miejsca zamieszkania.

Takie odpowiedzi, uzyskane z gimnazjów, mogą świadczyć o niedostatecznej wiedzy przy wyborze szkoły i kierunku kształcenia (niewłaściwy wybór) oraz braku wiedzy na temat potrzeb rynku pracy.

39 Na podstawie danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kamieniu Pomorskim

40 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie kamieńskim w I półroczu 2013 roku

Z odpowiedzi udzielonych w ankietach wynika, że najczęstszym źródłem informacji o szkole ponadgimnazjalnej jest internet oraz informacje od koleżanek i kolegów, a także uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Przy wyborze kształcenia w danym zawodzie uczniowie jako źródło informacji wskazują także internet, media oraz rodziców.

Tylko w jednym gimnazjum jako źródło istotnych informacji przy wyborze szkoły i kształcenia w zawodzie wskazano zajęcia doradztwa zawodowego.

Z wywiadu (ankiety) przeprowadzonego w gimnazjach wynika zbyt mała analiza rynku pracy, z uwzględnieniem prognoz i struktury rynku pracy, zarówno przy wyborze szkoły jak i kształcenia w zawodzie.

Właściwy wybór szkoły oraz kształcenia w zawodzie ma znaczenie w dorosłym życiu, na etapie którego, po wejściu na rynek pracy, niezbędne jest stałe doskonalenie kluczowych kompetencji oraz kompetencji profesjonalnych w taki sposób, by być gotowym do reorientacji zawodowej, nawet pod koniec aktywności na rynku pracy. Zdolność przystosowania się do zmian na rynku pracy zależy m. in. od reorientacji systemu kształcenia i szkoleń. Podstawą tego powinno być uznanie, że głównym miejscem zorganizowanego uczenia się dorosłych nie jest już wyłącznie szkoła lub podobna instytucja, ale również środowisko pracy i zaangażowania społecznego (firmy, instytucje publiczne, organizacje obywatelskie)<sup>41</sup>.

W powiecie kamieńskim funkcjonuje 6 szkół dla dorosłych, w tym 4 licea ogólnokształcące dla dorosłych oraz 2 policealne szkoły zawodowe dla dorosłych.

Na etapy kształcenia się człowieka wpływają również elementy, takie jak: wyniki egzaminów zewnętrznych, kształcenie językowe, dostęp do zajęć pozalekcyjnych i możliwość rozwoju zainteresowań oraz kadra pedagogiczna.

Jako główny cel Strategii Rozwoju Edukacji MEN na lata 2007 – 2013 przyjęto podniesienie jakości poziomu wykształcenia społeczeństwa przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości nauczania.

W Głównych kierunkach krajowej polityki edukacyjnej do roku 2020, przedłożonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej 4 kwietnia 2013 roku, określono 4 cele strategiczne, wyznaczające najważniejsze kierunki działań w obszarze edukacji:

- Dobry start,
- Kompetencje – klucz do przyszłości,
- Wysoka jakość edukacji,

---

41 „Perspektywa uczenia się przez całe życie” MEN, Warszawa, 4 lutego 2011 roku

➤ Kompetencje dorosłych – stały rozwój,

obejmujące wszystkie działania podejmowane w obszarze edukacji (z wyłączeniem szkolnictwa wyższego) do roku 2020, z kontynuacją pracy nad jakością kształcenia i poziomem wykształcenia społeczeństwa.

O jakości kształcenia oraz jego poziomie częściowo świadczą także wyniki egzaminów zewnętrznych, które często decydują o dalszych losach młodego człowieka i podejmowanej przez niego ścieżce edukacyjnej.

Na przestrzeni analizowanych lat (r. szk. 2009/2010 do 2012/2013) zdawalność egzaminu zawodowego oraz egzaminu maturalnego w szkołach kształcących w zawodzie jest nieco niższa niż w kraju i województwie zachodniopomorskim.

Kształcenie językowe we współczesnej edukacji odgrywa bardzo istotną rolę. Umożliwia wykształcenie i wszechstronny rozwój człowieka, jak również szeroko rozumianą współpracę z innymi krajami, która może korzystnie procentować nie tylko w skali jednostki ale i całego regionu, z którego jednostka się wywodzi oraz kraju.

W szkołach powiatu kamieńskiego w programie nauczania znajdują się dwa języki obce: język angielski i język niemiecki.

Nauczanie wymienionych wyżej języków odbywa się we wszystkich szkołach prowadzonych przez powiat kamieński.

Średnie wyniki matury z języków obcych utrzymują się na wysokim poziomie, czasem wyższym niż w województwie zachodniopomorskim czy kraju.

Odpowiedzi uzyskane w ankietach, skierowanych do społeczności gimnazjalnej, jako jedną z największych zalet szkoły ponadgimnazjalnej wskazują m. in. kadrę pedagogiczną, przy czym następują duże rozbieżności w wyborze tego kryterium: od najważniejszego do najmniej istotnego, zarówno jako kryterium decydującego o wyborze szkoły, jak i kryterium decydującego o wyborze kierunku kształcenia.

Kadra nauczycielska jest bardzo istotnym elementem, świadczącym o jakości pracy szkoły. Poziom wykształcenia nauczycieli, ciągłe dokształcanie się oraz podnoszenie kompetencji, połączone z zaangażowaniem w proces kształcenia, jest czynnikiem determinującym jakość nauczania w danej jednostce oświatowej.

Od roku szkolnego 2007/2008 obserwujemy spadek liczby zatrudnionych nauczycieli, a co za tym idzie – spadek liczby etatów nauczycielskich. W porównaniu do roku szkolnego 2007/2008 w roku szkolnym 2013/2014 notujemy spadek liczby zatrudnionych nauczycieli o 18,52%, z czego nauczycieli pełnozatrudnionych o 24,83%.

W analizowanym okresie odnotowujemy wzrost liczby nauczycieli, posiadających najwyższe stopnie awansu zawodowego. Prawie 70% nauczycieli posiada wysokie stopnie

awansu, w tym ponad 35% posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, a ponad 32% nauczycieli – najwyższy stopień nauczyciela dyplomowanego.

W roku 2007 analogicznie liczby te wynosiły: ponad 50%, ok. 35% oraz ok. 19%.

Wykształcona, kompetentna kadra pedagogiczna stanowi ogromną zaletę szkół. Wpływ na jakość procesu kształcenia ma także stałe podnoszenie wykształcenia, a tym samym kompetencji, przez zatrudnioną kadrę pedagogiczną.

Nauczyciele doksztalcają się, uwzględniając plan doskonalenia zawodowego jednostki oświatowej, w której są zatrudnieni; coraz częściej podejmują doksztalcenie z własnej inicjatywy.

Zgodnie z prognozami, przeciętny wiek nauczycieli będzie wzrastał, zarówno z powodu starzenia się obecnej grupy nauczycieli, jak i ograniczenia możliwości przechodzenia na wcześniejsze emerytury nauczycielskie.

W jednostkach oświatowych, prowadzonych przez powiat kamiński, jest zatrudniona kadra pedagogiczna z odpowiednimi kwalifikacjami do realizacji zadań.

Wchodzenie w wiek emerytalny nauczycieli, mających kwalifikacje do kształcenia, w tym zawodowego, nie spowoduje zakłócenia procesu dydaktycznego.

## 1.2. Cele strategiczne i zadania

<b>Priorytet I – Podniesienie jakości kształcenia<sup>42</sup> (dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, rozwój kształcenia ustawicznego)</b>			
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Zadania</b>	<b>Sposoby realizacji</b>	<b>Termin realizacji</b>
1. Poprawa organizacji szkolnictwa ponadgimnazjalnego (zawodowego) <sup>43</sup>	1. Prowadzenie szerokiej akcji promocyjnej i informacyjnej dot. oświaty powiatowej.	1. Wprowadzenie kampanii informacyjnej zmieniającej dotychczasowy wizerunek szkół zawodowych (uczniowie, rodzice). 2. Poszerzenie promocji szkolnictwa powiatowego (zawodowego, ogólnego, specjalnego) poprzez programy medialne, drzwi otwarte, prezentację oferty w gimnazjach, udział w tzw. targach edukacyjnych, itp.	2014 r. 2014 – 2020  2014/2015 do 2020 r.
	2. Utworzenie systemu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżko – wych oraz analizy rynku	1. Powołanie w szkołach zespołów ds. monitoringu zawodów. 2. Powołanie zespołu ds. analizy rynku pracy na potrzeby kształcenia.	2014  2014

<sup>42</sup> Priorytet spójny z Głównymi kierunkami krajowej polityki edukacyjnej do roku 2020, Ministerstwo Edukacji Narodowej, 4 kwietnia 2013 r..

<sup>43</sup> Cel spójny z celami oświatowymi Strategii powiatu kamińskiego oraz Głównymi kierunkami krajowej polityki edukacyjnej do roku 2020.

	pracy w powiecie kamieńskim i regionie.		
	3. Dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb rynku pracy, z uwzględnieniem prognoz zapotrzebowania na określone zawody w skali powiatu, województwa, regionu i kraju.	1. Monitorowanie potrzeb rynku pracy. 2. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Kamieniu Pomorskim 3. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, prowadzony przez szkoły.	2014 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020
2. Stworzenie oferty edukacyjnej dla dorosłych - rozwój kształcenia ustawicznego.	1. Określenie i wdrożenie instrumentów służących dostosowaniu kierunków kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.	1. Powołanie zespołu ds. analizy zapotrzebowania w sferze kształcenia ustawicznego. 2. Zbieranie informacji o potrzebie kształcenia ustawicznego – od pracodawców, instytucji, środowiska lokalnego. 3. Stworzenie drożnego przepływu informacji: szkoła, słuchacze, pracodawcy, rynek pracy. 4. Współpraca z pracodawcami w zakresie organizacji praktycznej nauki zawodu i szkoleń zawodowych. 5. Nawiązanie ścisłej współpracy z ośrodkami szkolącymi w celu utworzenia bazy programów kształcenia zawodowego opartych na koncepcji modułów umiejętności zawodowych.	Rok 2015, następnie praca ciągła 2015 – 2020 2015 – 2020 2015 – 2020 2015 – 2020 2015 – 2020
	2. Współpraca lokalnych samorządów, instytucji i pracodawców w zakresie rozwijania systemu szkoleń i przekwalifikowań.	1. Zwiększenie zaangażowania w procesie organizowania, promowania i finansowania systemu szkoleń i przekwalifikowań. 2. Tworzenie i realizacja programów w zakresie podnoszenia kwalifikacji, z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji osób i potrzeb firm. 3. Kontynuacja programów, które ułatwią podejmowanie zatrudnienia i samozatrudnienia.	2015 – 2020 2015 – 2020 2015 – 2020
3. Rozwój partnerstwa szkół i placówek oświatowych z	1. Synchronizacja kształcenia zawodowego z rynkiem pracy.	1. Uczestnictwo Powiatowego Urzędu Pracy w planowaniu kierunków kształcenia. 2. Współpraca instytucji kształcących w zawodzie z pracodawcami w celu zwiększenia	2014 – 2010 2014 – 2020

rynkiem pracy.		zatrudnienia absolwentów.	
	2. Pogłębienie współpracy z pracodawcami.	1. Włączanie organizacji pracodawców w proces kształcenia zawodowego (porozumienia, itp.) 2. Organizacja praktyk uczniowskich i kursów dla nauczycieli przedmiotów zawodowych u pracodawców, z możliwością wykorzystania środków UE	2014 – 2020 2014 – 2020
4. Wsparcie młodzieży we właściwym wyborze szkoły i zawodu.	1. Podejmowanie działań zmierzających do skoordynowania doradztwa zawodowego.	1. Podwyższanie kwalifikacji doradców zawodowych. 2. Zwiększenie roli Szkolnych Ośrodków Kariery w wyborze szkoły i kierunku kształcenia przez uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. 3. Organizacja szkoleń dla dyrektorów, wychowawców, pedagogów szkolnych dot. wyboru zawodu 4. Rozwijanie współpracy szkół z poradnią psychologiczno – pedagogiczną w zakresie doradztwa zawodowego. 5. Dążenie do zatrudnienia w każdej szkole gimnazjalnej doradcy zawodowego – wnioskowanie o to do organów prowadzących.	2015 – 2020 2015 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020 2015 – 2020
5. Poprawa efektywności kształcenia zawodowego.	1. Wprowadzenie efektywniejszych sposobów nauczania.	1. Współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną w celu podjęcia działań motywujących uczniów do przystępowania do egzaminów zewnętrznych, potwierdzających kwalifikacje zawodowe. 2. Wprowadzenie bieżącego monitorowania wiedzy i umiejętności uczniów z zakresu poszczególnych kwalifikacji zawodowych. 3. Motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach i turniejach zwalniających z egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. 4. Pozyskiwanie wysoko kwalifikowanej kadry nauczycielskiej do nauczania przedmiotów zawodowych.	2014 – 2020 2015 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020
	2. Unowocześnienie kształcenia zawodowego.	1. Modernizacja i wzbogacanie bazy techniczno–dydaktycznej szkół kształcących	2015 – 2020

		w zawodzie. 2. Współpraca z partnerami w krajach UE w zakresie kształcenia praktycznego młodzieży i doskonalenia zawodowego nauczycieli.	2015 – 2020
	3. Wypracowanie systemu współpracy z uczelniami wyższymi.	1. Monitorowanie przez doradców zawodowych ofert uczelni wyższych i kierowanie ich do uczniów. 2. Udział uczniów w festiwalach nauk, seminariach, wykładach i ćwiczeniach. 3. „Wychwytywanie” uczniów uzdolnionych – zwiększenie liczby zajęć indywidualnego programu i toku nauki.	2014 - 2020  2014 – 2020 2014 – 2020
	4. Tworzenie kierunków zawodowych dla młodzieży niepełnosprawnej.	1. Diagnozowanie rynku pracy – przygotowanie zaplecza do kształcenia młodzieży niepełnosprawnej. 2. Tworzenie nowych kierunków w ramach klas wielozawodowych.	2014 – 2020  2014 – 2020
6. Doskonalenie pracy dydaktycznej.	1. Systematyczne rozszerzanie oferty, w tym zajęć pozalekcyjnych.	1. Pozyskiwanie do współpracy pasjonatów w wybranych dziedzinach np. sportu, sztuki i organizowanie wraz z nimi zajęć pozalekcyjne w szkołach.	Od roku 2014, praca ciągła 2014 - 2020
	2. Wspieranie zainteresowań uczniów.	1. Monitorowanie zainteresowań i potrzeb uczniów. 2. Indywidualny program i tok nauki.	Od roku 2014, praca ciągła 2014 – 2020
	3. Rozwijanie opieki poradni psychologiczno-pedagogicznej w szkołach, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego: gimnazja szkoły ponadgimnazjalne	1. Organizowanie cyklicznych spotkań z pracownikami PPP w zakresie doradztwa zawodowego. 2. Organizowanie cyklicznych spotkań z uczniami i rodzicami w poszczególnych placówkach; dążenie do zatrudnienia doradców zawodowych w gimnazjach. 3. Organizowanie tzw. „Dni Otwarte Szkół” dla gimnazjów.	Od roku 2014, praca ciągła 2014 – 2020 Od 2014 r. 2014 – 2020 2014 – 2020
7. Wspieranie rozwoju kadry kierowniczej, nauczycieli i pracowników.	1. Wspieranie dyrektorów szkół w międzynarodowej współpracy.	1. Spotkania kadry kierowniczej innych krajów w celu wymiany doświadczeń.	?
	2. Wspomaganie udziału nauczycieli w europejskich projektach edukacyjnych.	1. Powołanie zespołu fachowców w celu koordynacji przedsięwzięć, który będzie służył wszystkim dyrektorom w pozyskiwaniu środków.	2015
	3. Rozpoznanie potrzeb	1. Powołanie zespołu ds. opracowania	2014 r.



szkoleniowych dyrektorów i nauczycieli szkół szkolnictwa zawodowego.	narzędzi badawczych, zebrania materiału, analizy i diagnozy.	2016 r. 2018 r.
--	--	--------------------

Zakładane rezultaty:

1. Większy nabór do szkół.
2. Koordynacja kierunków kształcenia oraz lepsze dopasowywanie systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy.
3. Wzrost liczby uczniów przystępujących i zdających egzaminy maturalne i zawodowe.
4. Uzyskiwanie wyników egzaminów w szkołach i w skali powiatu wyższych od dotychczasowych.
5. Poprawa dostępności uczenia się przez całe życie.
6. Wypracowanie skutecznej płaszczyzny współpracy szkół z pracodawcami, Powiatowym Urzędem Pracy, w zakresie przygotowania do zawodu.

## **2. Priorytet II – Modernizacja, reorganizacja i rozwój bazy oświatowej**

### **2.1. Diagnoza**

Baza oświatowa, rozumiana jako obiekty oświatowe, wyposażenie istniejących placówek w sprzęt i urządzenia do nauki i rekreacji oraz jako liczba i rozmieszczenie placówek oświatowych (sieć placówek), w powiecie kamieńskim stanowi bardzo ważny czynnik wpływający na realizację zadań edukacyjnych.

W powiecie kamieńskim w 2013 r. funkcjonowało 18 publicznych jednostek oświatowych, działających w ramach 8 jednostek organizacyjnych. W dwóch największych zespołach szkół, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim oraz Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie, uczyło się ponad 64% uczniów uczęszczających do szkół, prowadzonych przez powiat kamieński (571 z 889 ogółem). Jednostki oświatowe, skupiające największą liczbę uczniów, działają na terenie gmin: Kamień Pomorski i Wolin; tam też funkcjonują samodzielne poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

Liczba publicznych szkół ponadgimnazjalnych w powiecie kamieńskim (13), oraz niepublicznych (7), przypadających na 1000 osób w wieku do 19 lat, czyli osób, które wybierają szkołę, w której będą kontynuować naukę, jest wyższa niż w województwie oraz w kraju. Odnosi się to do liceów ogólnokształcących, techników oraz zasadniczych szkół zawodowych. Dobrą dostępność szkół ponadgimnazjalnych potwierdziła ankieta

skierowana do gimnazjów, funkcjonujących na terenie powiatu kamieńskiego.

W uzyskanych z gimnazjów odpowiedziach zawarto i takie sformułowania, że jedną z przeszkód w wyborze szkoły i kierunku kształcenia jest odległość od miejsca zamieszkania i sytuacja materialna ucznia.

Powiat kamieński tworzą: pięć gmin miejsko – wiejskich i jedna gmina wiejska. Analiza sytuacji demograficznej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na prognozy demograficzne, wskazuje na stabilizację (utrzymanie się na zbliżonym poziomie) w najbliższych latach liczby dzieci i młodzieży w wieku do 19 lat. Wskazana sytuacja demograficzna może być wykorzystana do zwiększenia roli i udziału szkoły w działaniach na rzecz integracji społecznej na poziomie lokalnym.

## 2.2. Cele strategiczne i zadania

<b>Priorytet II – Modernizacja, reorganizacja i rozwój bazy oświatowej</b>			
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Zadania</b>	<b>Sposoby realizacji</b>	<b>Termin realizacji</b>
1. Dostosowanie szkół i placówek oświatowych do zmian demograficznych i potrzeb lokalnego środowiska.	1. Racjonalizacja sieci szkół i placówek oświatowych.	1. Ekonomiczne wykorzystanie bazy szkół. 2. Podjęcie działań zmierzających do (np. odbudowy bazy szkolnej) 3. Raz w roku dyrektorzy podczas spotkania zajmą się racjonalizacją sieci szkół i placówek oświatowych.	2014 – 2020 2014 – 2020 Od 2014 r. 2014 – 2020
2. Poprawa stanu technicznego i dydaktycznego wyposażenia jednostek oświatowych.	1. Modernizacja i remonty szkół i placówek oświatowych.	1. Analiza potrzeb remontowych i inwestycyjnych szkół i placówek oświatowych. 2. Opracowanie planu inwestycji i remontów w jednostkach oświatowych. 3. Wdrażanie planu w miarę posiadanych środków. 4. Stałe uzupełnianie i wzbogacanie zasobów bibliotecznych jednostek oświatowych.	2014 r. - corocznie 2014 – 2015 2015 – 2020 2014 – 2020
	2. Unowocześnienie wyposażenia technicznego i dydaktycznego jednostek oświatowych	1. Stałe uzupełnianie i wyposażanie jednostek oświatowych w środki techniczne i dydaktyczne.	Od 2014 r. - praca ciągła 2014 - 2020

Zakładane rezultaty:

1. Racjonalizacja sieci szkół, dostosowana do aktualnych potrzeb i zmian demograficznych.
2. Zwiększenie liczby i zakresu dokonywanych prac remontowych.

3. Uzyskiwanie coraz wyższych standardów bazy lokalowej jednostek oświatowych.
4. Poprawa infrastruktury oświatowej.

### **3. Priorytet III – Poprawa jakości i efektywności zarządzania**

#### **3.1. Diagnoza**

Zarządzanie placówkami oświatowymi jest procesem, który powinien uwzględniać zarówno całą sferę zagadnień pedagogicznych, jak i sferę zagadnień administracyjnych. W przypadku tej pierwszej zadania, które realizują jednostki oświatowe, są ustalane centralnie, zaś nadzór pedagogiczny sprawuje kurator oświaty. Część administracyjna zarządzania oświatą zależna jest od jednostek prowadzących daną placówkę, w przypadku szkół ponadgimnazjalnych, szkół specjalnych oraz poradni psychologiczno – pedagogicznych i domu wczasów dziecięcych jest to powiat, z ustawowym podziałem kompetencji (Rada Powiatu, Zarząd Powiatu, Starosta).

Zarządzanie oświatą wpływa na jakość kształcenia, dlatego ważne jest, aby odbywało się ono na wysokim poziomie. Dla sprawności procesów zarządzania bardzo istotne są takie składowe jak:

- kadra administracyjno–obsługowa – liczba oraz posiadane kwalifikacje i umiejętności,
- zaplecze administracyjne, w tym informatyczne.

Obie z wymienionych składowych zarządzania oświatą należy rozpatrywać w dwóch płaszczyznach – pierwsza z nich to kadra i zaplecze szkół, natomiast druga to kadra i zaplecze organu prowadzącego. Obie te płaszczyzny muszą współpracować na odpowiednim poziomie oraz w obu przypadkach musi występować odpowiednia kadra i zaplecze, aby procesy zarządzania oświatą przebiegały sprawnie.

Porównując ze sobą niektóre jednostki oświatowe, prowadzone przez powiat kamieński, możemy zauważyć:

- Z porównania jednostek oświatowych, zespołów szkół: Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie oraz szkoły samodzielnej: Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim:
- W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim uczyło się o około 48% więcej uczniów niż w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie, zaś liczba etatów pracowników administracyjno –

obsługowych była większa o prawie 38% ,

- W szkole samodzielnej, Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim, liczba etatów na przestrzeni analizowanych lat utrzymuje się na tym samym poziomie – 6,67 (liczba uczniów – 174) i jest o ok. 26% niższa, niż w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie i o ok. 54% niższa niż w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim, przy czym należy zwrócić uwagę, że w skład zespołów szkół wchodzi szkoły prowadzące kształcenie w zawodach i baza do danego kształcenia oraz internaty, co wiąże się ze zwiększeniem zatrudnienia pracowników niepedagogicznych.
- W Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim i w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie liczba uczniów w analizowanym okresie utrzymywała się na zbliżonym poziomie (różnica o ok. 10%), natomiast różnica w liczbie etatów pracowników administracyjno – obsługowych wynosiła ok. 26 %, przy czym należy zwrócić uwagę, że w skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie wchodzi szkoły prowadzące kształcenie w zawodach, baza do danego kształcenia oraz internat.

W zarządzaniu oświatą bardzo istotną kwestią są wydatki. Analiza ponoszonych wydatków, mająca na celu ich racjonalizację oraz przeprowadzenie inwestycji, które w przyszłości mogą zapobiec oszczędnościom, zdecydowanie wpłyną na jakość i efektywność zarządzania.

Na przestrzeni lat 2007 – 2013 rok rocznie wzrastają łączne wydatki na oświatę.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, art. 5 ust. 7, definiuje obowiązki jednostki samorządu terytorialnego, jako organu prowadzącego jednostkę oświatową. Jednym z obowiązków jest zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły lub placówki.

W analizowanym okresie jednostki oświatowe, prowadzone przez powiat kamieński, funkcjonowały jako jednostki samobilansujące, z własną obsługą administracyjną i finansową.

W roku 2013 na bieżącą działalność oświatową w publicznych jednostkach oświatowych wydano 12 250 816,33 zł z czego 82,30% stanowią wydatki osobowe; w roku 2007 wydatki wynosiły odpowiednio 10 317 557,33 zł, z czego 72,28% środków przeznaczono na wynagrodzenia i składki od nich naliczane. Następnie dużą część łącznej wartości wydatków stanowią wydatki na energię oraz wydatki rzeczowe szkół. Najmniej wydaje się na projekty realizowane ze środków zewnętrznych.

Największy przyrost wydatków w porównaniu do 2007 roku dotyczył wydatków na wynagrodzenia – przyrost o 35,20%; wydatki bieżące jednostek oświatowych w danym okresie wzrosły o 18,74%.

Udział wynagrodzeń w wydatkach bieżących jednostek oświatowych wzrósł o 10%.

Wydatki inwestycyjne największe wartości osiągnęły w roku 2011 (niemal 2 700 tys. zł) oraz w 2010 i 2009 – po ok. 1 600 tys. zł, przy niewielkich nakładach w pozostałych analizowanych latach.

Przyrost wydatków na energię może być związany ze wzrostem jej cen. Inwestycje w termomodernizację obiektów oświatowych mogą zdecydowanie obniżyć wielkość kwot przeznaczanych na ten wydatek.

Istotną kwestią w zarządzaniu placówką jest zainteresowanie pozyskiwaniem środków zewnętrznych na inwestycje, remonty, modernizację oraz doposażenie bazy techniczno – dydaktycznej szkół.

Dzięki pozyskanym środkom unijnym, reprezentanci szkół chcieliby podjąć następujące działania: wybudowanie wielofunkcyjnej sali gimnastycznej w Liceum Ogólnokształcącym w Kamieniu Pomorskim, termomodernizację obiektów szkolnych, remonty korytarzy szkolnych bądź pokoi w internacie, remonty i wyposażenie bibliotek szkolnych. Oczekuje się również wsparcia merytorycznego stron zewnętrznych, odnośnie przygotowania odpowiednich wniosków.

### 3.2. Cele strategiczne i zadania

<b>Priorytet III – Poprawa jakości i efektywności zarządzania oświatą<sup>44</sup></b>			
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Zadania</b>	<b>Sposoby realizacji</b>	<b>Termin realizacji</b>
1. Doskonalenie kadry kierowniczej, nauczycieli i pracowników zatrudnionych w jednostkach oświatowych.	1. Stale podnoszenie wiedzy i kompetencji kadry zarządzającej, związanych z prawem oświatowym, zarządzaniem i kierowaniem zasobami ludzkimi.	1. Organizowanie dla kadry kierowniczej szkoleń w zakresie znajomości prawa oświatowego i kierowania zasobami ludzkimi. 2. Wprowadzenie dla wszystkich jednostek ujednoliconego programu zarządzania, na podstawie licencji, np. Vulcan.	Od 2014 r. - praca ciągła 2014 – 2020 2014 – 2015
	2. Wykorzystanie profesjonalnych systemów i programów	1. Stosowanie ujednoliconego systemu zarządzania jednostkami oświatowymi z wykorzystaniem dostępnych programów	Od 2014 r. - 2014 – 2020

<sup>44</sup> Priorytet spójny z Głównymi kierunkami krajowej polityki edukacyjnej do roku 2020, Ministerstwo Edukacji Narodowej, 4 kwietnia 2013 r..

	wspomagających zarządzanie jednostkami oświatowymi.	komputerowych. 2. Usprawnienie komunikacji, wymiany i przepływu informacji pomiędzy jednostkami oświatowymi a organem prowadzącym drogą elektroniczną.	Od 2014 r. - 2014 – 2020
	3. Podnoszenie kompetencji pracowników administracji w jednostkach oświatowych, stosowanie nowoczesnych systemów w administrowaniu szkołą.	1. Organizowanie raz w roku spotkania szkoleniowego dla pracowników administracji w jednostkach oświatowych.	Od 2014 r. - 2014 – 2020
2. Modernizacja bazy szkół i placówek oświatowych.	1. Pomoc szkołom w wykorzystaniu funduszy UE na inwestycje, remonty i modernizację bazy techniczno-dydaktycznej i sportowej.	1. Utworzenie etatu specjalisty do spraw utrzymania sprawności systemów internetowych we wszystkich placówkach powiatu. 2. Powołanie na szczeblu powiatu zespołu lub stanowiska specjalisty do spraw merytorycznej pomocy w pozyskiwaniu środków z funduszy UE.	2014 – 2015  2014 – 2015
3. Optymalizacja wydatków w odniesieniu do procesu zarządzania.	1. Optymalizacja wydatków poprzez: - racjonalizację kierunków kształcenia sieci szkolnej - wykorzystanie specjalistycznych firm zewnętrznych w zakresie remontów, pisania projektów, świadczących usługi na rzecz szkoły - odpłatne udostępnianie bazy jednostek oświatowych	1. Raz w roku dyrektorzy podczas narady zajmować się będą racjonalizacją kierunków kształcenia podejmowanych / planowanych przez poszczególne placówki. 2. Utworzenie stanowiska informatyka obsługującego wszystkie jednostki oświatowe.	Od 2014 r. - 2014 – 2020  2014 – 2015
	2. Planowanie zadań oświatowych i działań restrukturyzacyjnych w perspektywie wieloletniej.	1. Kontynuowanie podjętych działań w zakresie polityki oświatowej poszczególnych placówek.	Od 2015 r.
	3. Monitorowanie kosztów i efektywności	1. Prowadzenie analizy kosztów utrzymania jednostek oświatowych i kosztów osobowych	Od 2014 r. - raz w roku

	wykorzystywania środków finansowych	pracowników. 2. Analiza kosztów wspólnie z dyrektorami jednostek oświatowych.	Od 2014 r. - raz w roku
--	--	---	----------------------------

Zakładane rezultaty:

1. Większe nabory do szkół, poprawa liczebności nowo tworzonych oddziałów.
2. Podwyższenie poziomu kwalifikacji i umiejętności kadr administracyjnych i zarządzających oświatą.
3. Racjonalizacja kosztów zarządzania oświatą.

## **XII. Finansowanie i monitoring strategii**

### **1. Wdrażanie strategii**

Za wdrażanie strategii oświatowej powiatu kamieńskiego odpowiedzialne będzie Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim. Bezpośrednimi wykonawcami będą jednostki oświatowe, prowadzone przez powiat kamieński. Współwykonawcami strategii powinny być instytucje działające w zakresie rynku pracy (Powiatowy Urząd Pracy) oraz partnerzy społeczni, głównie organizacje pozarządowe.

Niezbędne w procesie wdrażania strategii powinny być:

- wysoki stopień utożsamiania się społeczności jednostek oświatowych powiatu kamieńskiego oraz lokalnej społeczności z celami strategii,
- spójność działań,
- potrzeba koordynowania inicjatyw, zarówno oddolnych, jak i odgórnych.

Realizacja zadań i celów szczegółowych w realizacji priorytetów będzie wymagała kontroli i ewentualnych korekt, które mogą wynikać z uwarunkowań wewnętrznych jak i zewnętrznych.

Wdrożenie strategii oświatowej powiatu kamieńskiego powinno doprowadzić do zrealizowania postawionych priorytetów, stanowiących jej cele strategiczne.

### **2. Finansowanie sposobów realizacji zadań i celów szczegółowych strategii**

Realizacja zadań strategii będzie finansowana z następujących źródeł:

- subwencja oświatowa,
- środki własne powiatu kamieńskiego,

- środki zewnętrzne – Fundusze Europejskie,
- inne środki zewnętrzne.

### **3. Monitoring realizacji zadań**

Podstawowym zadaniem monitoringu jest dostarczanie bieżących informacji na temat stopnia realizacji postawionych zadań i celów szczegółowych oraz bieżącej oceny, czy postawione cele i zadania są osiągalne oraz w jakim stopniu są realizowane i czy są zgodne z treściami zapisów dokumentu – strategii oświatowej.

Należy mieć na uwadze, że realizacja strategii nie zawsze będzie przebiegała zgodnie z założeniami. Uwarunkowania wewnętrzne, jak i zewnętrzne, będą zapewne zmuszały do korekt w trakcie trwania procesu realizacji tego dokumentu.

Efektem bieżącego monitoringu powinno być usprawnianie procesu realizacji strategii. Zostanie powołany Zespół ds. monitorowania strategii, który raz do roku przedłoży Radzie Powiatu w Kamieniu Pomorskim informację o realizacji Strategii za miniony rok.

Za wdrażanie, monitorowanie i ocenę realizacji strategii odpowiedzialny będzie Zarząd Powiatu w Kamieniu Pomorskim. W pracach związanych z monitorowaniem mogą brać również udział: upoważnieni pracownicy Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim, przewodniczący oraz członkowie Komisji Oświaty, Kultury i Sportu Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim.

Zarząd Powiatu w Kamieniu Pomorskim może upoważnić dyrektorów powiatowych jednostek oświatowych do monitorowania wybranych obszarów Strategii oświatowej powiatu kamieńskiego na lata 2014 – 2020.

Monitorowanie realizacji strategii oświatowej ma bardzo istotne znaczenie i głęboki sens w jej realizacji; powinno między innymi dać odpowiedź na pytanie o sens tworzenia i realizacji takiego dokumentu.

Strategia oświatowa powiatu kamieńskiego na lata 2014 – 2020 jest dokumentem otwartym i może być uzupełniana poprzez wpisanie nowych zadań, wynikających z organizacji nauczania lub inwestycyjnych, bądź modyfikowana, z uwzględnieniem wyników monitoringu jej realizacji.



Zarządzeniem Starosty Kamieńskiego Nr Or.120/50/12.JK z dnia 21 grudnia 2012 r. został powołany zespół do opracowania strategii oświatowej powiatu kamieńskiego w składzie: Stanisław Motyka – przewodniczący, radny powiatu, przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Sportu, Edward Arys – radny powiatu, członek Zarządu Powiatu, Alicja Zalewska – Kubiak – radna powiatu, członek Komisji Oświaty, Kultury i Sportu, Janina Krzysztofik – Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, Stanisław Kuryllo – Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, Dorota Mądrawska – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim, Alina Łokaj – Bińkowska – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim, Andrzej Swatowski – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim, Piotr Pawelczyk – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach, Anna Jarzab – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Wolinie, Teresa Malec – Liceum Ogólnokształcące, Grażyna Och – Powiatowy Urząd Pracy.

Odbyło się 7 spotkań zespołu, na których omawiano zagadnienia oświaty powiatowej. W spotkaniach uczestniczyli: dyrektorzy wszystkich jednostek oświatowych, prowadzonych przez powiat kamieński, Leszek Szepliński – wicedyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim, Stanisława Boruch – Prezes Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kamieniu Pomorskim oraz Mirosław Nowicki – Przewodniczący Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Kamieniu Pomorskim.

Na spotkania zostali zaproszeni: burmistrzowie i wójt gmin powiatu kamieńskiego wraz z osobami odpowiedzialnymi za oświatę w gminie, dyrektorzy gimnazjów, przewodniczący Rad Rodziców, działających w gimnazjach, pracodawcy, pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy.

Materiały, przygotowane przez w/w podmioty, zostały wykorzystane przy opracowywaniu niniejszej Strategii.

Opracowano ankietę, którą skierowano do społeczności gimnazjów. Pozyskany materiał wykorzystano w niniejszej Strategii.

Pracami zespołu kierował Stanisław Motyka.

Materiał zebrała i opracowała Janina Krzysztofik.

SPIS TABEL

str.

Tabela nr 1: Struktura placówek oświatowych w powiecie kamieńskim .....	7
Tabela nr 2: Procent uczniów szkół ponadgimnazjalnych pobierających naukę w danym typie szkoły .....	9
Tabela nr 3: Baza oświatowa .....	11
Tabela nr 4: Inwestycje i remonty .....	12
Tabela nr 5: Stan wyposażenia w urządzenia specjalistyczne .....	14
Tabela nr 6: Liczba uczniów przypadająca na jeden komputer dostępny dla uczniów, z dostępem do internetu .....	15
Tabela nr 7: Urządzenia rekreacyjno – sportowe .....	16
Tabela nr 8: Liczba uczniów w roku szkolnym .....	18
Tabela nr 9: Liczba oddziałów klasowych .....	18
Tabela nr 10: Przeciętna liczba uczniów w oddziale klasowym .....	19
Tabela nr 11: Procent nauczycieli pełnozatrudnionych .....	22
Tabela nr 12: Liczba uczniów przypadająca na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski .....	23
Tabela nr 13: Liczba przeliczeniowych etatów nauczycielskich przypadająca na jeden oddział .....	25
Tabela nr 14: Tygodniowa liczba godzin nauczania przypadająca na jednego nauczyciela pełnozatrudnionego .....	26
Tabela nr 15: Liczba pracowników administracji i obsługi w roku szkolnym .....	28
Tabela nr 16: Liczba etatów niepedagogicznych w przeliczeniu na jeden oddział .....	29
Tabela nr 17: Liczba uczniów, którzy rozpoczną naukę w szkołach ponadgimnazjalnych w latach: 2014 – 2027 .....	31
Tabela nr 18: Oferta edukacyjna dla młodzieży w zakresie kształcenia zawodowego w powiecie kamieńskim .....	35
Tabela nr 19: Liczba wydanych orzeczeń i opinii oraz liczba przyjętych dzieci .....	40
Tabela nr 20: Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach w powiecie kamieńskim .....	44
Tabela nr 21: Zdawalność egzaminu zawodowego w szkołach zawodowych w powiecie kamieńskim .....	46
Tabela nr 22: Obciążenie finansowe jednostek oświatowych powiatu kamieńskiego .....	47
Tabela nr 23: Bieżące wydatki na zadania oświatowe jako procent otrzymanej subwencji oświatowej .....	47
Tabela nr 24: Udział wynagrodzeń w bieżących wydatkach na oświatę .....	49
Tabela nr 25: Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jednego ucznia .....	50
Tabela nr 26: Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jeden oddział .....	52